

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

EKONOMICKÁ FAKULTA

Katedra obchodu a cestovního ruchu

Studijní program: B6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Obchodní podnikání – cestovní ruch

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Název tématu:

**PŘEDPOKLADY ROZVOJE KOMERČNÍCH SLUŽEB VE
VYBRANÉ OBLASTI MIKROREGIONU TŘEBÍČSKO**

Vedoucí bakalářské práce: RNDr. Blažena Gehinová

Autor práce: Lucie Floriánová

Prohlášení

Prohlašuji, že bakalářskou práci na téma: „**Předpoklady rozvoje komerčních služeb ve vybrané oblasti mikroregionu Třebíčsko**“ jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění, souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Českých Budějovicích dne 10. 4. 2009

Podpis:.....

Poděkování

Chtěla bych poděkovat RNDr. Blaženě Gehinové za odborné vedení, věcné rady a pomoc, která mi byla poskytnuta při zpracování této práce. Dále bych chtěla poděkovat pracovníkům Městského úřadu Třebíč, kteří mi poskytli potřebné materiály pro vypracování práce.

Obsah

1. Úvod	3
2. Cíle a použitá metodika	4
2.1. Cíle.....	4
2.2. Hypotézy.....	4
2.3. Metodika	4
3. Literární přehled	6
3.1. Definice mikroregionu	6
3.2. Definice a členění komerčních služeb	12
3.3. Vztah komerčních služeb k rozvoji mikroregionu.....	15
3.4. Situační analýza.....	17
4. Vlastní výzkum a jeho vyhodnocení	23
4.1. Vymezení mikroregionu Třebíčsko	23
4.2. Zpracování primárních dat.....	31
4.3. Zodpovězení hypotéz.....	44
5. Situační analýza mikroregionu Třebíčsko	46
5.1. Historický vývoj mikroregionu Třebíčsko.....	46
5.2. Analýza složek a funkčních systémů mikroregionu Třebíčsko.....	47
5.3. Porovnání mikroregionu Třebíčsko s Jihočeským krajem	59
5.4. Nabídka komerčních služeb v mikroregionu.....	60
5.5. Poptávka po komerčních službách v mikroregionu.....	61
5.6. Profil mikroregionu vzhledem k cestovnímu ruchu dané oblasti.....	61
5.7. SWOT analýza mikroregionu Třebíčsko	63
6. Vymezení předpokladů rozvoje komerčních služeb v mikroregionu Třebíčsko	64
6.1. Úloha mikroregionu v rozvoji služeb	64
6.2. Možnosti rozvoje cestovního ruchu	64
7. Závěr	66

8. Summary	68
9. Použitá literatura.....	70
10. Seznam grafů, tabulek a obrázků	
11. Přílohy	

1. Úvod

Služba patří neodmyslitelně k životu každého člověka, je proto důležitá správná lokalizace podniku služeb, která je jedním z klíčových rozhodnutí při realizaci podnikatelského záměru. Stejně tak důležitá je lokalizace zařízení veřejné služby, protože je základním předpokladem její funkčnosti. (Hesková, 2006)

Práce se zabývá analýzou komerčních služeb mikroregionu Třebíčsko. Mikroregion Třebíčsko je svazek obcí, který vznikl za účelem rozvoje regionu. Mikroregion Třebíčsko vznikl 1. 11. 2001. Mezi členské obce tohoto mikroregionu patří Čechočovice, Kozichovice, Krahulov, Mastník, Okřešice, Stařeč, Střítež, Tnava a Třebíč. Obcí s rozšířenou působností mikroregionu je Třebíč. (21)

Současným celosvětovým hospodářským trendem je nárůst významu služeb. Zatímco v dřívějším období byl prodej zboží doprovázen u předních firem nabídkou služeb, platí dnes opačný postup. Nabídka služeb je doprovázena hmotným zbožím. Příkladem může být celé odvětví zábavního průmyslu, cestovního ruchu a telekomunikačních služeb. Zvyšující se úloha služeb ve společnosti se promítá do zvyšování podílu zaměstnanosti ve službách a v růstu podílu výkonů služeb na HDP okolo 70-75 %, zatímco podíl zpracovatelského průmyslu se pohybuje mezi 20-25 % a zemědělství se podílí na celkovém HDP asi 5 %. Podle České kapitálové informační agentury vzniklo v České republice v roce 2007 celkem 22 507 nových firem, z nichž cca 80 % podniká v maloobchodu, velkoobchodu a v dalších službách. Služby jsou i výborným vývozním artiklem. Jejich podíl na celkovém exportu České republiky činil v roce 2005 12,1 %. (Vašítková, 2001)

2. Cíle a použitá metodika

2.1. Cíle

- Popsat mikroregion Třebíčsko se zaměřením na danou oblast komerčních služeb.
- Provést situační analýzu.
- Vymezit předpoklady rozvoje dané oblasti komerčních služeb.

2.2. Hypotézy

- V mikroregionu Třebíčsko je dostupnost komerčních služeb pro obyvatele nedostatečná.
- Nezaměstnanost v mikroregionu Třebíčsko je v porovnání s krajem Vysočina poměrně stabilní.
- Věková struktura obyvatelstva mikroregionu Třebíčsko je spíše vyšší.

2.3. Metodika

Metodika práce se skládá z pěti částí. Ze studia teoretických východisek, sběru dat v terénu, situační analýzy mikroregionu, sestavení profilu vybraného svazku mikroregionu a poslední částí je vymezení předpokladů rozvoje dané oblasti komerčních služeb.

Studiem teoretických východisek se rozumí studium odborné literatury a zjišťování dat ze sekundárních zdrojů, kterými se vybraný mikroregion charakterizuje z geografického hlediska. Dále to jsou důvody, proč došlo k jeho vzniku, jaké jsou jeho cíle a strategie, jaké údaje o jeho sociodemografické, ekonomické a geografické struktuře jsou známy. Poté následuje definování a členění komerčních služeb, které můžeme rozdělit do tří základních skupin, jsou jimi maloobchod, cestovní ruch a ostatní služby za využití klasifikace ČSÚ CZ-NACE a metodiky Ústavu územního

rozvoje České republiky. Dalšími sekundárními zdroji jsou strategické dokumenty mikroregionu, místní úřady práce, statistický úřad a v neposlední řadě i internet.

Druhým krokem je sběr dat v terénu, který probíhá formou zjišťování informací prostřednictvím řízených rozhovorů se starosty na obecních úřadech a dotazníkovým šetřením u podnikatelských subjektů, kteří komerční služby poskytují.

Při sestavení profilu vybraného mikroregionu jde o charakterizování nabídky komerčních služeb a jejich stávajících kapacit, o poptávku po komerčních službách, a to jak z pohledu místních obyvatel, tak i z pohledu turistů.

Čtvrtou částí je situační analýza vybraného mikroregionu. Zde se porovnávají shromážděná data s údaji z Jihočeského kraje, a to vzhledem k tomu, jak to vypadá s poměrem nabídky a poptávky z hlediska deficitů a přebytků, a o SWOT analýzu, na základě které jsou určeny nejvýhodnější strategie pro další rozvoj komerčních služeb v mikroregionu.

Součástí posledního kroku je vymezení předpokladů rozvoje dané oblasti komerčních služeb z hlediska úlohy mikroregionu, jeho kooperace, cestovního ruchu a jeho využití a také i z hlediska demografických vlivů.

3. Literární přehled

3.1. Definice mikroregionu

„Mikroregion je zájmové sdružení obcí. Úloha mikroregionů je koncepční a výkonná činnost samosprávných orgánů obcí v oblasti místního rozvoje. Jejich iniciační činnost v oblasti řešení mikroregionálních problémů a definování mikroregionálních programů aktivit a jejich účast na realizaci regionálních programů. Pro identifikaci potřeb, určení směrů rozvoje, rozvojových aktivit a strategické rozhodování zpracovávají mikroregiony rozvojové strategie.“ (Vlk, 2004, str. 2)

„Mikroregion je vymezen pomocí území zúčastněných obcí, či sdružení obcí. Jedná se tedy o region malého geografického měřítka. V praxi jde pak většinou o mikroregiony spíše účelové. Tyto jsou často vytvářeny za účelem získání společné podpory pro čerpání prostředků ze státních fondů a z fondů EU.“ (Rektořík, Šelekovský, 1999)

„V obecné podobě se jedná o spádové území, určené přirozenými přírodními, technickými nebo historickými hranicemi nebo pojíci prvky. Tato oblast využívá principu soudržnosti, kde více obcí propojuje a provazuje své zájmy a záměry jednotlivých akcí a aktivit s cílem vymezení a realizování žádoucích změn ve všech obcích nebo části obcí takto vymezeného území.“ (Rys, 2006)

Založení mikroregionu

Pokud obec vstupuje do sdružení mikroregionu, měla by mít představu o tom, co očekává od tohoto kroku. Není důležitá velikost mikroregionu, ale správně zvolená strategie, a to hned při jeho založení. Také je vhodné si při založení mikroregionu zvolit odpovídající název tohoto sdružení. A to takový, který by charakterizoval území, na kterém se obce nacházejí. Představitelem mikroregionu by se měl stát starosta s přirozenou autoritou, nemusí to být však starosta největší obce. Některé obce si najímají poradce nebo poradenskou firmu na činnosti spojené se sdružením, tento krok je rozumný, ale tito poradci nebo poradenské firmy by neměli zastupovat obce a jejich obyvatele na důležitých jednáních za mikroregion. Mohou připravit podklady

pro toto jednání a mohou se ho i účastnit, ale řídit jednání musí zástupce regionu. Velmi častým problémem u nových sdružení je výše členského příspěvku. Jedná se o příspěvek na základní funkce mikroregionu. Pro stanovení této částky je třeba se dohodnout podle místních podmínek a podle finančních možností jednotlivých obcí. (Rektořík, Šelekovský, 1999)

Vznik mikroregionů v České republice podnítilo zejména Ministerstvo pro místní rozvoj, které vyhlásilo dotační pravidla, která umožňují získání dalších finančních prostředků z programu obnovy venkova. Mnohé obce vstupují do mikroregionů hlavně za tímto účelem. (Rektořík, Šelekovský, 1999)

Aktivita mikroregionu

Obce se nejčastěji sdružují pro činnosti týkající se například projektů pro řešení infrastruktury obcí, řešení problémů nahromaděných v předchozích letech, které svým významem a rozsahem přesahují hranice jedné obce, uskutečňování záměrů, které ovlivní kvalitu života obyvatel členských obcí, ochrany práv a zájmů při jednání s orgány státní správy, podnikateli a podobně. Dále společně postupují při územním a investičním plánování a při rehabilitaci venkovského rázu obcí, společně také získávají informace potřebné pro další rozvoj území a představitelé obcí si mezi sebou vyměňují zkušenosti. (Rektořík, Šelekovský 1999)

Strategie rozvoje mikroregionů

„Strategie – dokument – mikroregionu musí být cílena stejně jako strategie jiného subjektu veřejné správy. Bude tedy koncipována jako dokument střednědobé až dlouhodobé koordinace veřejných a soukromých aktivit ekonomického, sociálního, kulturního a ekologického charakteru na jeho území. Je nutno chápat existenci programu jako jednu ze základních podmínek reálného řízení a koordinace rozvoje území mikroregionu.“ (Rektořík, Šelekovský, 1999, str. 29)

Dokument je zdrojem informací nejen pro podnikatele, ale také pro zájemce z tuzemska a zahraničí o investování na území regionu. (Rektořík, Šelekovský, 1999)

Pro vypracování dokumentu je nutná týmová práce odborníků z různých oborů a vytvoření pracovních skupin podle jednotlivých problémů řešených v mikroregionu. (Vlk, 2004)

Mezi základní funkce dokumentu patří definice společných zájmů mikroregionu, jeho dílčích částí (obcí, měst, atd.), konkretizace základních předpokladů, realizace společných zájmů, optimalizace územně-technických a sociálně-ekonomických podmínek pro rozvoj bydlení a podnikání, koordinace veřejných investic z hlediska územního a funkčního vzhledem k záměrům a potřebám rozvoje privátního sektoru, dále koordinace rozdělování veřejných výdajů v zájmu vytváření stabilních podmínek pro bydlení a podnikání, definice dlouhodobých záměrů hospodářské a sociální politiky pro území mikroregionu a v neposlední řadě i posílení vědomí sounáležitosti k mikroregionu a odpovědnosti za jeho rozvoj u místních obyvatel a podnikatelů. (Rektořík, Šelekovský, 1999)

V dokumentu by měly být řešeny zejména otázky týkající se hospodářství regionu, zaměstnanosti a trhu práce, dopravy, technické infrastruktury, občanské vybavenosti, životního prostředí a přírodních zdrojů, dále by se neměl opomenout sociální rozvoj, vzdělanost, kultura, turistika, cestovní ruch a vnější vztahy mikroregionu. (Vlk, 2004)

Agenda 21

„Jedná se o dokument OSN, který byl přijat na konferenci o životním prostředí v Rio de Janiero roku 1992. Je programem pro 21. století a ukazuje cestu k udržitelnému rozvoji na naší planetě. Je komplexním návodem globálních akcí, které mohou poznamenat nebo ovlivnit přechod na udržitelný rozvoj.“ (16)

Místní Agenda 21

„Místní Agenda 21 je nástroj pro uplatnění principů udržitelného rozvoje na místní a regionální úrovni v praxi. Je prováděna v konkrétním čase a místě a v obci nebo regionu. Je to proces, který prostřednictvím zkvalitňování správy věcí veřejných, strategického plánování, zapojování veřejnosti a využívání všech dosažených poznatků o udržitelném rozvoji v jednotlivých oblastech zvyšuje kvalitu života ve všech jeho

aspektech a směřuje k zodpovědnosti občanů za jejich životy i životy ostatních bytostí v prostoru a čase.“ (16)

Místní agendu 21 lze zavést v rámci zastupitelstev pro:

- výkon a provoz místní správy směřující k udržitelnosti,
- začleňování principů udržitelného rozvoje mezi priority samospráv a do dokumentů,
- zvyšování povědomí o trvale udržitelném rozvoji, vzdělávání a výchova,
- poradenství, konzultační a informační činnost, spolupráce, partnerství,
- zapojování veřejnosti do rozhodování, měření účinnosti procesu MA21,
- vytvoření místní strategie udržitelného rozvoje a akčního plánu. (16)

Evropský fond pro regionální rozvoj

Cílem Evropského fondu pro regionální rozvoj je posilovat hospodářskou situaci v rámci Evropské unie a vyrovnávat rozdíly mezi regiony. Evropský fond pro regionální rozvoj financuje:

- přímé podpory na investice do podniků (zejména MSP) s cílem vytvořit udržitelná pracovní místa,
- infrastruktury související zejména s výzkumem a inovacemi, telekomunikacemi, životním prostředím, energetikou a dopravou,
- finanční nástroje (fondy rizikového kapitálu, fondy místního rozvoje apod.) na podporu regionálního a místního rozvoje a spolupráce měst a regionů,
- opatření technické pomoci. (17)

Evropský fond pro regionální rozvoj poskytuje prostředky v rámci těchto tří nových cílů regionální politiky:

- konvergence – zaměřuje se zejména na modernizaci a diverzifikaci hospodářských struktur a také na vytváření udržitelných pracovních míst. Týká se například těchto oblastí: výzkum a technologický vývoj, inovace a podnikání,

informační společnost, životní prostředí, prevence rizik, cestovní ruch, kultura, doprava, vzdělávání, atd.

- regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost – dělíme do tří skupin:
 - inovace a znalostní ekonomika,
 - životní prostředí a prevence rizik,
 - přístup k službám obecného hospodářského zájmu v oblasti dopravy a telekomunikací.
- evropská územní spolupráce – dělíme do těchto tří oblastí:
 - rozvoj přeshraničních hospodářských a sociálních činností,
 - navazování a rozvoj mezinárodní spolupráce včetně dvoustranné spolupráce mezi přímořskými regiony,
 - zvyšování účinnosti regionální politiky prostřednictvím meziregionální spolupráce, vytváření sítí a výměny zkušeností mezi regionálními a místními orgány. (17)

Strategie regionálního rozvoje České republiky

„Strategie regionálního rozvoje České republiky se pořizuje jako základní dokument politiky regionálního rozvoje podle § 5 zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje. Prvním koncepčním materiálem na úseku regionální politiky byla Strategie regionálního rozvoje ČR přijatá vládou v roce 2000 usnesením č. 682 ze dne 12. července 2000 o Strategii regionálního rozvoje České republiky. Tato Strategie regionálního rozvoje vytvořila základní rámec pro formování regionální politiky České republiky komplementární s regionální politikou Evropské unie.“ (18)

Strategie obsahuje analýzu regionálního rozvoje, charakteristiku silných a slabých stránek v rozvoji krajů, strategické cíle regionálního rozvoje v České republice a vymezení státem podporovaných regionů. (19)

Cílem této strategie je formulování témat významných pro podporu regionálního rozvoje. Strategie regionálního rozvoje tak představuje strategickou orientaci pro budoucí programy regionálního rozvoje na centrální i regionální úrovni. (18)

Ministerstvo pro místní rozvoj

„Ministerstvo pro místní rozvoj ČR patří do systému ústředních orgánů státní správy České republiky v oblastech, které jsou vymezeny příslušnými právními dokumenty. Hraje ve státní správě významnou roli, především objemem svých pravomocí, kompetencí a odpovědností za správu finančních prostředků.“ (18)

Ministerstvo bylo zřízeno 1. listopadu 1996 pro státní správu oblastí týkající se regionální politiky včetně regionální podpory podnikání, politiky bydlení, rozvoje domovního a bytového fondu, nájmu bytů a nebytových prostor, územního plánování, stavebního řádu, investiční politiky a v neposlední řadě i cestovního ruchu. Kromě toho ministerstvo pro místní rozvoj spravuje finanční prostředky určené k zabezpečování politiky bydlení a regionální politiky státu, koordinuje činnosti ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy. Ministerstvo také zabezpečuje informační pomoc například městům, obcím a jejich sdružením a zajišťuje činnosti spojené se zapojováním územních samosprávných celků do evropských regionálních struktur. Významnou funkci zabezpečuje ministerstvo pro místní rozvoj ve vztahu k realizaci regionální a strukturální politiky Evropské unie. Hlavním úkolem je zajistit, aby se regiony, jejichž rozvoj zaostává za evropským průměrem, dostaly pomocí investic na stejnou úroveň. (18)

Dotační tituly pro mikroregiony

Podpora obnovy venkova

Cílem tohoto programu je formou dotace podporovat obnovu a rozvoj venkova. Program také předpokládá spoluúčast obyvatel venkova, občanských spolků a sdružení při obnově jejich obce v souladu s místními tradicemi. Příjemci podpory jsou vymezeni a specifikováni pro každý ze tří dotačních titulů zvlášť. Obecně se však jedná o obce či svazky obcí. (18)

Forma podpory

Podpora je poskytována jako investiční nebo neinvestiční dotace na realizace schválených akcí.

„Investiční dotace – je dotace na investiční akci, jejíž náklady jsou spojené s pořízením majetku nebo s jeho obnovou, při níž je majetek zhodnocován, případně i na náklady na údržbu a opravu majetku, pokud jsou součástí investiční akce.“ (18)

„Neinvestiční dotace – je dotace na neinvestiční akci, jejíž náklady jsou spojené s údržbou a opravou majetku, nedochází-li ke zhodnocování majetku.“ (18)

Dotační tituly

- Podpora vítězů soutěže Vesnice roku.
- Podpora zapojení dětí a mládeže do komunitního života v obci.
- Podpora spolupráce obcí na obnově a rozvoji venkova. (18)

3.2. Definice a členění komerčních služeb

„Služba je jakákoliv činnost nebo schopnost, kterou může jedna strana nabídnout druhé straně. Ve své podstatě je nehmotná a nevytváří žádné hmotné vlastnictví. Poskytování služby může (ale nemusí) být spojeno s hmotným produktem.“ (Kotler, 2001)

Komerční služby:

1. Maloobchod
2. Cestovní ruch
3. Ostatní služby

„**Maloobchod** je podnik (nebo činnost) zahrnující nákup od velkoobchodu nebo od výrobce a jeho prodej bez dalšího zpracování konečnému spotřebiteli. Maloobchod vytváří vhodné seskupení zboží – prodejní sortiment co do druhů, množství, kvality, cenových poloh – vytváří pohotovou prodejní zásobu, poskytuje informace o zboží, zajišťuje vhodnou formu prodeje a předává marketingové informace dodavatelům (přání spotřebitelů).“ (Pražská, Jindra, 2002, str. 34)

„**Cestovním ruchem** se rozumí soubor činností zaměřených na uspokojování potřeb souvisejících s cestou a pobytem osob mimo místo trvalého bydliště, zpravidla ve volném čase, za účelem zotavení, poznání, společenského kontaktu, kulturního a sportovního vyžití, lázeňského léčení a pracovních cest. Značnou část těchto potřeb lze uspokojit i mimo rámec cestovního ruchu, ale právě účast na cestovním ruchu představuje vyšší stupeň jejich uspokojení.“ (Orieška, 1999, str. 5)

„Definice cestovního ruchu mívají několik složek. Obecně se cestovní ruch definuje jako krátkodobý přesun lidí na jiná místa, než jsou místa jejich obvyklého pobytu, za účelem pro ně příjemných činností. Definice zní jednoduše, ale není plně výstižná. Nezahrnuje například lukrativní oblast služebních cest, kde hlavním smyslem cestování je práce, nikoli zábava. Je také nesnadné určit, jak daleko člověk musí cestovat nebo kolik nocí musí strávit mimo domov, abychom jej mohli považovat za turistu. Mezi cestovním ruchem a cestováním nepochybně existuje silná spojitost.“ (Horner, Swarbrooke, 2003, str. 53 a 54)

Cestovní ruch je ve světě považován za odvětví budoucnosti, které zahrnuje dopravu, ubytování a stravování a další služby spojené s tzv. doprovodnými programy. Rozvoj cestovního ruchu a jeho řízení v sektoru veřejném i soukromém znamená nejen přínos hospodářský, ale výrazně napomáhá zachování původních tradic a kultur, ochraně životního prostředí, posílení národní identity a v neposlední řadě je důležitým faktorem mírového soužití. Cestovní ruch ovlivňuje výši a udržitelný rozvoj zaměstnanosti, je také důležitým činitelem v socioekonomickém rozvoji regionů, významně posiluje místní rozpočty a podporuje investiční aktivitu v regionech. (Hassman, Říha, Šittler, Dvořák, 2003)

Česká republika má příznivé podmínky pro rozvoj cestovního ruchu. Svědčí o tom údaje, které každoročně zjišťuje v rámci šetření Český statistický úřad. Podle těchto šetření (podle šetření provedeném v roce 2007) se naši občané zúčastnili 9 433 tisíc cest delších než 4 přenocování, z toho bylo 4 525 tis. cest do zahraničí a 4 908 tis. cest v rámci domácího CR. Dále se zúčastnili 16 112 tis. kratších cest (alespoň jedno přenocování) a počet služebních cest byl 3 823 tis. Průměrný počet přenocování na jedné delší cestě bylo 8,6 dní, na jedné kratší cestě 2 dny a na jedné služební cestě 3,5 dní. Průměrné výdaje na jednu delší cestu činily 8 824 Kč, na jednu

kratší cestu 1 213 Kč a na jednu služební cestu 8 558 Kč. Na aktivity spojené s cestováním občanů České republiky (tedy ubytování a stravování) připadá v průměru 5,2 % výdajů domácností, což představuje cca 447 Kč na osobu na měsíc. To znamená, že celkový přínos aktivit spojených s cestovním ruchem se odhaduje na 3 % HDP. (20)

V České republice bylo v roce 2006 v odvětví cestovního ruchu zaměstnáno 239 465 osob. Počet zaměstnaných vzhledem k údajům z minulých let má vzestupný charakter. Cestovní ruch se podílí na celkové zaměstnanosti 4,67 %, což je 235 744 pracovních míst, které vytváří pro obyvatelstvo. (Hassman, Říha, Šittler, Dvořák, 2003)

Služba v cestovním ruchu se člení na:

- Ubytovací a stravovací služby – „ubytovací služby – souvisejí s pobytovou stránkou v cestovním ruchu. Umožňují přenocování nebo přechodné ubytování účastníků cestovního ruchu. Jsou významným předpokladem vzniku a rozvoje zejména dlouhodobého cestovního ruchu. Jejich součástí jsou také služby, které s pobytem hosta v ubytovacím zařízení souvisejí. Jde o podávání informací, úschovu zavazadel a jejich přepravu v ubytovacím zařízení, buzení hostů, půjčování společenských her atd. Služby stravovací - zabezpečují uspokojování základních potřeb výživy účastníků cestovního ruchu. Jde o služby základního stravování, doplňkového stravování a občerstvení, jakož i o společensko-zábavní služby, spojené s hudební produkcí, kulturním programem, případně další služby.“ (Orieška, 1999)
- infocentra – „jsou vzájemně propojené a spolupracující části, jejichž cílem je shromažďování, ukládání a poskytování informací.“ (Pásková, Zelenka, 2002)
- cestovní kanceláře a cestovní agentury - „cestovní kancelář – organizace, která nabízí, rezervuje a prodává vlastní zájezdy, zájezdy připravené jinými cestovními kancelářemi a další služby cestovního ruchu individuálním zájemcům a jiným cestovními kancelářím. Cestovní agentura – organizace prodávající zájezdy vytvořené cestovními kancelářemi.“ (Pásková, Zelenka, 2002, str. 44)
- sportovní a kulturní zařízení – do sportovních zařízení patří různé plavecké bazény, zimní stadiony a do kulturních zařízení například divadla či kina a podobně.

Ostatní služby se dále dělí na:

- osobní služby (např. kadeřnictví, masáže)
- opravárenské služby (např. opravy obuvi)

CZ NACE

„CZ-NACE je akronym pro statistickou klasifikaci ekonomických činností, kterou 1. ledna 2008 zavedl Český statistický úřad a kterou používá od roku 1970 Evropská unie. Klasifikace CZ-NACE byla vypracována podle mezinárodní statistické klasifikace ekonomických činností, a to v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady. Klasifikace ekonomických činností nahrazuje Odvětvovou klasifikaci ekonomických činností (OKEČ), vydanou Českým statistickým úřadem dne 18. prosince 2003.“ (20)

NACE vytváří rámec pro statistická data o činnostech v mnoha ekonomických oblastech (např. ve výrobě, zaměstnanosti, národních účtech). Statistiky CZ-NACE lze srovnávat v celé Evropské unii. Je také možné srovnání se světovými statistikami, a to s nižší mírou podrobnosti. Používání NACE je povinné pro všechny členské státy Evropské Unie. Klasifikace NACE je odvozena z klasifikace ISIC. (20)

Příloha č. 1 – Přehled sekcí a oddílů CZ-NACE

3.3. Vztah komerčních služeb k rozvoji mikroregionu

Územní rozvoj

„Pod pojmem územní rozvoj rozumíme cílevědomé zhodnocování území, tj. záměrnou změnu způsobu využívání území a staveb v něm nebo intenzity jeho využívání tak, aby se zvýšil užitek (výnos).“ (Maier, Čtyřoký, 2000, str. 59)

„Nároky na urbanizované území sídel se neustále vyvíjejí, a zejména v posledním období probíhá jejich proměna stále rychleji. Materiální přeměny uskutečňované v území se naproti tomu uskutečňují relativně pomalu, ale o to dlouhodobější jsou jejich fyzické výsledky.“ (Maier, Čtyřoký, 2000, str. 59)

Subjekty územního rozvoje

Podle toho, jak se zapojují do procesu investiční výstavby a podle způsobu nakládání s hotovou stavbou rozlišujeme tři skupiny subjektů:

Stavebníci – jsou přímí investoři, kteří rozvojovou stavební nebo nestavební investici financují, zároveň realizují a budou zpravidla jejími uživateli.

Investoři – jsou právnické nebo fyzické osoby, které podnikají v oblasti věcných investic. Dokončenou stavbu hodlají přímo užívat nebo ji alespoň vlastnit.

Developeři – jsou podnikatelé, pro které je realizace stavebních investic předmětem podnikatelské činnosti. Po dokončení stavbu hodlají prodat nebo eventuálně pronajmout. (Maier, Čtyřoký, 2000)

Podle kritérií uplatňovaných pro investice do územního rozvoje rozlišujeme:

Komerční podnikatelé – sledují investici do územního rozvoje vlastní zisk nebo jiný užitek.

Veřejné subjekty – se při svém rozhodování mají řídit především obecnou prospěšností – zvýšení celkového blahobytu dané komunity.

Neziskové subjekty – sledují svým rozhodováním specifické cíle těchto organizací. (Maier, Čtyřoký, 2000)

Projekty územního rozvoje

Územní rozvoj iniciuje poptávka po plochách, například pro bydlení, výrobu, dopravu nebo obchod. Subjekty územního rozvoje se vždy rozhodují o konkrétním projektu. Musí znát investici do územního rozvoje v konkrétních podmínkách vymezeného místa a poměrně přesně vymezeného času. Vhodnost a efektivita územního rozvoje vychází z vlastností území a charakteristik jeho dosavadního i budoucího využití. Podléhá také časovým změnám tržních podmínek (nabídka, poptávka, atd.) a změnám společenských a politických preferencí. (Maier, Čtyřoký, 2000)

Faktory ekonomicky úspěšného územního rozvoje

Územnímu rozvoji musí předcházet pečlivá analýza:

- zdrojů, jež jsou k dispozici,

- prostředí, v němž se má investice uskutečnit,
- důsledků, k nimž investice povede,
- rizik, která uskutečnění investice budou provázet. (Maier, Čtyřoký, 2000)

Forma rozvoje

„Území může být zhodnocováno novou výstavbou, zlepšením stávajících stavebních fondů (jejich opravou, modernizací, rekonstrukcí), úpravou pro nové využití nebo kombinací těchto forem.“ (Maier, Čtyřoký, 2000, str. 64)

3.4. Situační analýza

Marketingová situační analýza

„Jedná se o kritické, nestranné, systematické i důkladné:

- zkoumání vnitřní situace podniku,
- šetření postavení podniku v daném prostředí.“ (Horáková, 2003, str. 38, 39)

„Analýza se uskutečňuje ve třech časových horizontech:

- Dosavadní vývoj (kde se podnik nacházel v minulosti).
- Současný vývoj (pozice podniku v současnosti).
- Odhad možného budoucího vývoje (kam chce podnik dospět v budoucnosti).“ (Horáková, 2003, str. 38, 39)

„Situační analýza je prostředek, který na základě analytického zhodnocení minulého vývoje a současného stavu a na základě kvalifikovaného odhadu pravděpodobného budoucího vývoje ve strategickém období může pomoci při formulování budoucí tržní pozice podniku.“ (Horáková, 2003., str. 38, 39)

Zkoumá především vnitřní situaci organizace, vzhledem k trhům a konkurenci. Zkoumá také vliv faktorů vnějšího prostředí na organizaci. Zahrnuje dva typy analýzy, a to interní a externí. Interní vypovídá o vnitřní situaci, která je podložena firemními schopnostmi a specifickými zdroji nebo je ovlivněna vnitřními nedostatky a chybami,

kteřé mohou způsobit v budoucnosti problémy a nevýhody. Externí podmínky jsou z pozice podniku neovlivnitelné, silně ovlivňují podnikovou situaci. Mění atraktivnost tržních příležitostí, působí na intenzitu ohrožení a pomáhají identifikovat situace, které mohou nastat. Aby byla situační analýza účinná, musí pokrývat všechny základní marketingové aktivity podniku a hlavně musí být komplexní. (Horáková, 2003)

Zpracování situační analýzy mikroregionu

„Jedná se o tzv. profil mikroregionu. Situační analýza je podkladem a hlavním faktografickým materiálem pro všechny další kroky procesu zpracování strategie rozvoje regionu. Slouží jako hlavní podklad pro další kroky zpracování dokumentu, vytyčení problémových oblastí, cílů a strategických směrů. Fakta a poznatky získané při zpracování situační analýzy mikroregionu jsou východiskem a hlavním podkladem pro zpracování SWOT analýzy.“ (Vlk, 2004 str. 6, 7)

Struktura situační analýzy mikroregionu

Informace, které charakterizují mikroregion můžeme strukturovat do následujících bodů:

- Základní geografická charakteristika mikroregionu a poloha (včetně stručné charakteristiky jednotlivých obcí).
- Historický vývoj mikroregionu.
- Analýza složek a funkčních systémů mikroregionu.
- Ekonomická situace mikroregionu.
- Ekologická situace a ochrana životního prostředí ve správním území mikroregionu.
- Širší vztahy mikroregionu.
- Závěry situační analýzy – stručné shrnutí všech poznatků analýzy. (Vlk, 2004)

Marketingový výzkum

„Marketingový výzkum je definován jako kontinuální proces specifikace sběru, analýzy a interpretace dat o prostředí, v němž se daný subjekt nachází s cílem lepšího porozumění prostředí a dalšího rozvoje subjektu.“ (Palátková, 2006, str. 83)

Účelem marketingového výzkumu je umožnit organizaci zhodnotit svoji současnou výkonnost, identifikovat příležitosti a vyvíjet produkty a komunikaci, které pomohou využít zjištěných příležitostí. Jinými slovy jde o zlepšování efektivity marketingu organizace.“ (Horner, Swarbrooke, 2003, str. 420)

Marketingový výzkum se u nás velmi rychle rozvíjí a nabývá na významu. Informace a znalosti se stávají stále vzácnějším zdrojem, a ten určuje úspěch firem. Nelze bez nich úspěšně budovat učenlivé organizace, ani rozvíjet konkurenční výhody podniku. (Vojtko, 2008)

Základními fázemi výzkumu je identifikace a definice problému, průzkum informačních zdrojů, které jsou v dané chvíli k dispozici, stanovení výzkumného plánu, sběr dat, analýza dat a prezentace výsledků výzkumu. (Palátková, 2006)

- 1. Identifikace a definice problému (a průzkum informačních zdrojů):** první krok výzkumu vyžaduje pečlivé definování problémů. V případě špatného definování problému, se může výzkum zbytečně prodražit.
- 2. Stanovení výzkumného plánu:** před schválením plánu je třeba znát odhad nákladů na jeho realizaci a také je nutné přijmout rozhodnutí, jaké informační zdroje, jaké výzkumné přístupy a nástroje výzkumu a jaké plány výběru respondentů a kontaktní metody mají být použity.
- 3. Sběr dat:** Metody sběru dat rozdělujeme na tyto oblasti:

Sběr sekundárních dat – jedná se o data, která již byla shromážděna pro nějaký jiný účel a jsou i nadále k dispozici. Výhodou jsou nízké náklady a jejich rychlé získání. Na druhou stranu mohou být tyto údaje zastaralé, nepřesné, neúplné, nespolehlivé, nebo nejsou k dispozici. (Vašítková, 2001)

Jsou to například data získaná od národních statistických úřadů, národních bank či jiných institucí. (Palátková, 2006)

Zdroje sekundárních informací dělíme na:

- Interní zdroje – vnitřní informační systémy podniků (bilance zisku a ztrát, prodejní přehledy a hlášení, rozpočty atd.).
- Externí zdroje – státní publikace, databázové informace, knihy, komerční informace. (Vašítková, 2001)

Sběr primárních dat je nákladný a využívá individuální pohovory, studium ohniskových skupin, korespondenční, ústní a telefonická šetření. Cílem je získat data využitelná jak pro kvalitativní, tak i pro kvantitativní výzkum. (Palátková, 2006)

Přístupuje se k němu poté, když jsou již vyčerpány zdroje sekundárních informací nebo pokud tyto nejsou vůbec k dispozici. Primární informace bývají daleko významnější. (Vašítková, 2001)

Typy marketingového výzkumu

Rozeznáváme dva typy výzkumu, prvním je kvantitativní výzkum a druhým kvalitativní výzkum. Kvantitativní výzkum znamená faktické údaje o vlastnostech trhu spolu se statistickými údaji o výkonnosti organizace včetně objemu prodeje a podílu na trhu. Kvalitativní výzkum, který se převážně soustřeďuje na dojmy, názory a postoje zákazníků, týkající se organizace, jejích produktů a jejích konkurentů. Snadnější a levnější je shromažďovat statistické údaje než údaje kvalitativní. (Horner, Swarbrooke, 2003)

Primární informace lze získat různými způsoby. Dle Vašítkové jde o tyto přístupy:

- **Výzkum pozorováním**, u kterého je nejprve zapotřebí stanovit objekty pozorování, dále určit kdy a kde budou pozorovány a zvolit způsob jejich pozorování.
- **Metoda dotazování** je jednou z nejčastěji využívanou metodou primárního výzkumu. Kvalita výběru dotazovaných osob se vždy promítne také do kvality výsledku dotazování. Šetření se provádí třemi způsoby, a to písemným dotazováním, osobním dotazováním a telefonickým dotazováním. Dotazníky jsou nejpoužívanějším nástrojem při sběru primárních dat. Pro respondenty jsou dotazníky výhodné zejména z důvodu jejich anonymity a poskytnutí dostatku času na promyšlení odpovědi. Při přípravě dotazníku je nutné dobře a pečlivě volit otázky. Úvodní otázky by měly vzbudit zájem respondenta a naopak obtížné nebo osobní otázky by měly být kladeny na závěr. Základním pravidlem pro formulaci otázek je: přímost, jednoduchost a nezaujatost. V úvodu dotazníku by samozřejmě neměly chybět instrukce k vyplnění dotazníku.

- **Experimentální výzkum** je vědecky nejhodnotnější. Vyžaduje výběr vhodných subjektů. Experimenty používané v oblasti marketingového výzkumu mohou mít povahu experimentů laboratorních a experimentů přirozených.
4. **Analýza a vyhodnocení informací:** jedná se o odvození závěrů ze shromážděných informací.
 5. **Prezentace výsledků:** jsou výsledky shromážděných informací. Výsledná zpráva musí mít vysokou odbornou úroveň. Upravený text by měl být provázen tabulkami, které by měly být z důvodu dobré orientace přepracovány do grafů a diagramů. (Vašítková, 2001)

SWOT analýza

SWOT - začáteční písmena anglických termínů:

STRENGTHS
WEAKNESSES
OPPORTUNITIES
THREATS

„Strengths znamená silné stránky, weaknesses vyjadřuje slabé stránky, opportunities je výrazem pro příležitosti a threats je ohrožení.“ (Horáková, 2003 str. 46)

„SWOT analýza slouží k základní identifikaci současného stavu podniku – sumarizuje základní faktory působící na efektivnost marketingových aktivit a ovlivňující dosažení vytyčených cílů. Tvoří logický rámec vedoucí ke konkrétnímu systematickému zkoumání vnitřních předností a slabin, vnějších příležitostí a ohrožení i k vyslovení základních strategických alternativ, o kterých může podnik uvažovat. Pokud se bude podnik z jakýchkoliv důvodů zabývat pouze rozbořem svých vnitřních stránek, potom budeme hovořit o S – W analýze. Pokud bude provádět pouze rozbor faktorů vnějšího prostředí, tedy pouze rozbor příležitostí a ohrožení, potom budeme hovořit o O – T analýze.“ (Horáková, 2003, str. 46)

SWOT analýza je součástí situační analýzy. Podniky ji většinou umísťují na její závěr. Může být ale také prováděna jako samostatný krok v rámci marketingového procesu. (Horáková, 2003)

Silné stránky

- kvalitní výrobky, tradice značky, nízké výrobní náklady
- vysoká úroveň výzkumu a vývoje, dobrá finanční situace
- kvalifikovaná pracovní síla, pružná organizační struktura, atd. (Horáková, 2003)

Slabé stránky

- dlouhá doba potřebná pro výzkum a vývoj, nekvalitní výrobky, zastaralý strojní park
- omezené výrobní kapacity, vysoká zadluženost, nízký prodejní obrat
- absence motivace v systému odměňování, špatná pověst podniku
- velká vzdálenost trhu, chybná propagační kampaň, atd. (Horáková, 2003)

Příležitosti

- neexistence domácí nebo zahraniční konkurence, snadný vstup na nové trhy
- moderní trendy v technologiích země, zrušení ochrannářských opatření pro výrobky
- růst nebo nové využitelné možnosti na mezinárodních trzích, atd. (Horáková, 2003)

Ohrožení

- volný příchod zahraniční konkurence na domácí trhy, nepříznivé legislativní normy
- silné postavení klíčových konkurentů a zákazníků, neschopnost konkurovat na trzích
- slabé a zhoršující se konkurenční postavení podniku, atd. (Horáková, 2003)

4. Vlastní výzkum a jeho vyhodnocení

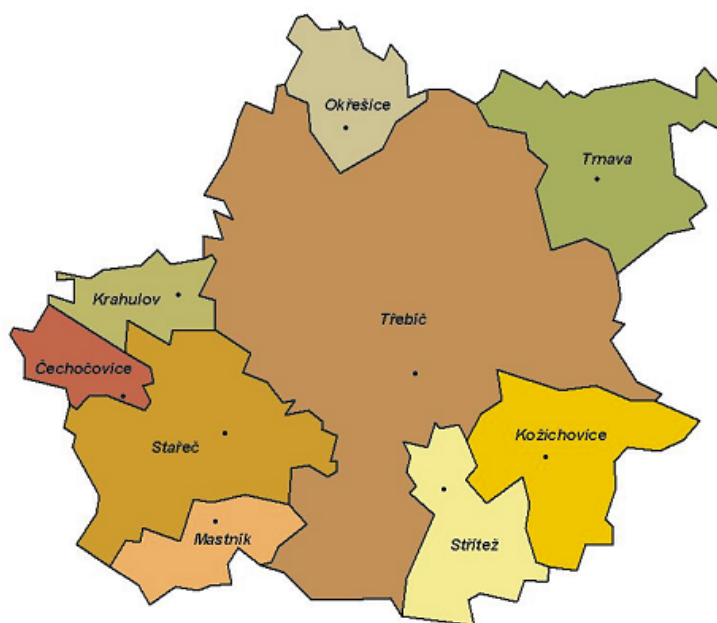
4.1. Vymezení mikroregionu Třebíčsko

Geografické vymezení

Mikroregion Třebíčsko se nachází v jihovýchodní části České republiky v kraji Vysočina, spíše v centrální části tohoto kraje. Mikroregion je svazkem devíti obcí, mezi které patří Čechočovice, Kožichovice, Krahulov, Mastník, Okřešice, Stařeč, Střítež, Třnava a Třebíč. Všechny zmíněné obce spadají pod okres Třebíč. Některé z obcí se skládají z místních částí. Místní části mají pouze obce Třebíč (Budíkovice, Pocoucov, Ptáčov, Račerovice, Říčov, Slavice a Sokolí) a Stařeč (Kracovice, Červená Hospoda). Vlastní město Třebíč je pak tvořeno městskými částmi Borovina, Horka – Domky, Jejkov, Nové Dvory, Nové Město, Podklášteří, Stařečka, Týn, Vnitřní Město a Záměstí. Mikroregion se rozprostírá na území o velikosti 123,5 km² a počet obyvatel je (k 1. 1. 2006) 42 629, což je asi třetina populace okresu Třebíč. (21)

Obrázek č. 1

Mapa mikroregionu Třebíčsko

Zdroj: www.trebic.cz

Nejvýznamnější komunikací mikroregionu je silnice č. I/23, ta spojuje město Třebíč s Brnem, které je vzdáleno asi 55 km. Nejbližší dálniční napojení je ve Velkém Meziříčí, to je vzdáleno více jak 20 km od Třebíče. Nejbližším hraničním přechodem s Rakouskem je Vratěnín, leží asi 50 km od Třebíče. (22)

Centrem mikroregionu Třebíčsko je stejnojmenná obec Třebíč, která je jako jediná ze všech obcí mikroregionu i městem a také obcí s rozšířenou působností. Ve městě Třebíč se nachází celkem 17 městských částí (Borovina, Budíkovice, Horka-Domky, Jejkov, Nové Dvory, Nové Město, Pocoucov, Podklášteří, Ptáčov, Račerovice, Řípov, Slavice, Sokolí, Stařečka, Týn, Vnitřní Město, Zámostí), z toho se nachází 10 přímo ve městské zástavbě, zbylých sedm je v přímé blízkosti města. Třebíč leží na Třebíčské plošině, někdy také nazývané Třebíčský trojúhelník. Celá tato plošina se skládá ze syenitové žuly, která má velice malý obsah křemene, a je tím pádem velice tmavá. Podloží, na kterém se Třebíč nachází, způsobuje uvolňování radonu, což byla a je překážka při rozšiřování města směrem na sever. Třebíč je též známá svým velkým nalezištěm vltavínů, ležícím na jihu města ve čtvrti Horka-Domky. (22)

Významným přírodním územím Třebíčska je Přírodní park Třebíčsko. Nachází se severně od Třebíče a jeho rozloha činí 9 800 ha. Oblast je rozdělena na celek Křižanovské vrchoviny na severozápadě a celek Jevišovické pahorkatiny na jihovýchodě. Západní část náleží Brtnické vrchovině. Území dosahuje nadmořské výšky 350-620 m. Geologické podloží tvoří hlubinné vyvřeliny trebičského masivu. V parku se nacházejí malé lesíky se smíšenými porosty smrku, borovice, dubu, méně již javoru a buku. Na několika místech rostou památné stromy. K těm nejvýznamnějším patří tzv. Velký javor, jehož stáří se odhaduje na 700 let. Jihozápadním okrajem se park přimyká k městu Třebíč s řadou památkových objektů a historicko-kulturních pozoruhodností. Nejvýznamnější stavební památkou je románsko-gotická Bazilika sv. Prokopa z doby kolem 13. století a v evropském měřítku nejzachovalejší židovské ghetto se dvěma synagogami a velkým židovským hřbitovem. Další významnou přírodní památkou tohoto mikroregionu je Hluboček, který se nachází na území obce Kožichovice. Jedná se o dvě luční enklávy na pravobřežní části údolní nivy řeky Jihlavy, asi 3 km východně od Třebíče.

Za přírodní památku byl vyhlášen roku 1983 a jeho výměra činí 1,27 ha. V současné době je toto území využíváno jako pravidelně kosená louka. Hospodaří se zde bez používání umělých hnojiv a těžké zemědělské techniky. Za zmínku také stojí přírodní památka Kobylínek, která se nachází u Tnavy. Vyhlášena byla roku 1982 a její výměra je 0,44 ha. V oblasti můžeme obdivovat skalní výchozy, drobné pastviny a borový remíz. Předmětem ochrany je polopřirozená vegetace kostřavových pastvin s koniklecem velkokvětým. Chráněné území je typickým prvkem krajiny severní části třebíčského masivu. (36)

Důvody vzniku mikroregionu

Mikroregion Třebíčsko vznikl 1. listopadu 2001 jako přirozený celek spádového vnitřně konzistentního území. Členy spojují historické a kulturní tradice, ale také společné problémy. Právě možnosti schůdnějšího řešení těchto problémů a efektivnějšího čerpání finančních prostředků, jak ze státního rozpočtu, tak z fondů Evropské unie, byly hlavním důvodem ke vzniku mikroregionu. (22)

Cíle a strategie mikroregionu

Hlavní strategií mikroregionu je vytvoření vhodných podmínek pro zlepšení sociálně ekonomické situace v mikroregionu, podpora sociálního a kulturního rozvoje jednotlivých obcí a zvýšení přitažlivosti mikroregionu pro domácí i zahraniční návštěvníky.

Mezi hlavní cíle mikroregionu patří:

- Zajištění kvalitního dopravního napojení mikroregionu na hlavní tahy České republiky, zlepšení stavu místních komunikací v sídlech mikroregionu.
- Vytvoření vhodných podmínek pro rozvoj bydlení, služeb, vzdělání a současně i kulturního, sportovního a společenského vyžití obyvatel mikroregionu a prevence obyvatelstva.
- Podpora a rozvoj prospěšných podnikatelských aktivit, vedoucích k prosperitě mikroregionu.
- Řešení stávající nezaměstnanosti a rozšíření vzdělání.

- Zvýšení návštěvnosti mikroregionu, to znamená hlavně zvýšení atraktivity a rozvoj služeb v oblasti cestovního ruchu.
- Rozvoj technické infrastruktury v sídlech mikroregionu při minimalizaci dopadů na životní prostředí.
- V kulturní krajině trvale uchovat typický krajinný ráz Vysočiny se všemi tradičními prvky. Zachování mikroregionu jako jedné z ekologicky nejčistších oblastí České republiky. (22)

Sociodemografická

Tabulka č. 1

Věková struktura obyvatel mikroregionu Třebíčsko k 31. 12. 2007				
	0-14	15-64	65 a více	celkem
Třebíč	5 599	28 095	4 799	38 493
Čechočovice	49	186	46	281
Kožichovice	56	282	38	376
Krahulov	39	153	43	235
Mastník	41	151	43	235
Okřešice	35	123	19	177
Stařeč	297	1 129	222	1 648
Střítež	74	368	51	493
Trnava	77	437	88	602
Celkem	6 267	30 924	5 349	42 540

Zdroj: www.czso.cz

Z tabulky č. 1 vyplývá, že 14,7 % obyvatelstva je mladších než 14 let, 72,7 % obyvatel je ve věku 15 až 64 let a 12,6 % přesahuje věkovou hranici 65 let. To znamená, že obyvatelům, kteří žijí v mikroregionu Třebíčsko, je nejčastěji od 15 do 64 let. Dále je patrné, že v hlavním sídle mikroregionu žije nejvíce obyvatel a tím pádem je ve venkovských sídlech výrazně menší počet obyvatel. Takže se tyto obce musí potýkat s neustálým odlivem obyvatel do oblastí s vyšší životní úrovní. Počty obyvatel venkovských sídel se pohybují řádově ve stovkách obyvatel, jen v obci Stařeč přesáhla hranice 1 500 obyvatel.

Ekonomická struktura

Tabulka č. 2

Počet podnikatelských subjektů v mikroregionu Třebíčsko k 31. 12. 2007						
	doprava a spoje	obchod, opr. a prodej mot. voz. a spotř. zboží, pohostin- ství	ostatní obchodní sl.	školství a zdravotnict- ví	ostatní veř., soc. a osobní sl.	celkem
Třebíč	245	2691	1725	335	982	8603
Čechočovice	2	11	10	0	4	48
Kožichovice	3	16	3	1	6	54
Krahulov	4	16	5	0	2	46
Mastník	3	10	4	0	4	48
Okřešice	2	4	2	0	3	32
Stařeč	9	110	42	9	30	320
Střítež	0	27	10	5	9	103
Trnava	4	32	11	2	8	127
Celkem	272	2917	1812	352	1048	9381

Zdroj: www.czso.cz

V tabulce č. 2 je vidět celkový počet podnikatelských subjektů v mikroregionu Třebíčsko podle jednotlivých obcí. Jelikož je práce zaměřena na sektor služeb, jsou jednotlivé podnikatelské subjekty poskytující služby podrobně rozepsány. Je patrné, že nejčastějšími službami, které jsou poskytovány jsou obchod, prodej a opravy motorových vozidel a spotřebního zboží a pohostinství. Tvoří 31,1 % z celkového počtu podniků v tomto mikroregionu. Opět se dá říci, že v Třebíči je více podnikatelských subjektů než v menších obcích, tento rozdíl je velice výrazný. V některých malých obcích dokonce úplně chybí jakékoliv školské či zdravotnické zařízení.

Tabulka č. 3

Nezaměstnanost v mikroregionu Třebíčsko podle obcí za rok 2006 (v %)			
	muži	ženy	celková
Třebíč	9,30	14,71	11,82
Čechočovice	4,94	24,07	12,59
Kožichovice	9,09	12,68	10,50
Krahulov	9,84	10,26	10,00
Mastník	6,78	13,33	9,62
Okřešice	3,57	0,00	2,30
Stařeč	8,54	19,10	12,97
Střítež	8,16	15,38	11,16
Trnava	20,73	22,52	21,45

Zdroj: www.czso.cz

Dalším velice významným ekonomickým ukazatelem je nezaměstnanost. Z tabulky č. 3 je patrné, že obecně je nižší nezaměstnanost u mužů než u žen. U žen je výše nezaměstnanosti skutečně vysoká, pouze v obci Okřešice je nulová. V této obci je i celková nezaměstnanost nejnižší, naopak nejvyšší je v obci Trnava. U tohoto ukazatele nemělo příliš vliv, zda se jedná o městské nebo venkovské sídlo. Třebíč totiž vykazuje obdobné hodnoty nezaměstnanosti jako ostatní obce, samozřejmě mimo extrémně nízkých hodnot u Okřešic a vysokých hodnot u Trnavy. Obecně se ale nezaměstnanost pohybuje okolo 11 %.

Tabulka č. 4

Míra nezaměstnanosti v jednotlivých letech (v %)							
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Vysočina	7,02	8,32	9,20	8,85	8,20	7,10	5,63
Třebíčsko	11,47	13,46	14,00	13,76	13,00	11,14	8,38

Zdroj: <http://portal.mpsv.cz>

V tabulce č. 4 je zřejmé, že nezaměstnanost na Třebíčsku je v průběhu jednotlivých let výrazně vyšší než nezaměstnanost v celém kraji Vysočina.

Charakteristika sídel

Třebíč je bývalé okresní město, nyní město s rozšířenou působností, nacházející se na západě Moravy, v jihovýchodní části kraje Vysočina. Třebíč leží na řece Jihlavě

30 km jihovýchodně od města Jihlavy a 56 km západně od Brna. Průměrná nadmořská výška města činí asi 400 metrů nad mořem, nejvyšší místo je Kostelíček v jižní části města, nejnižší místo je nábřeží řeky Jihlavy. (22)

Čechočovice jsou obcí ležící západně od města Třebíče. Průměrná nadmořská výška obce je 495 metrů nad mořem. Obec patří do správního obvodu obce s rozšířenou působností Třebíče. První zmínka o obci se nachází v Zemském archivu v Brně a pochází z roku 1358. (25)

Obec Kožichovice leží na území Českomoravské vrchoviny v oblasti označované jako Třebíčská kotlina a nachází se asi 3 km jihovýchodně od Třebíče v nadmořské výšce 465 m. Obcí protéká potok Markovka, který pramení nedaleko Slavic a vlévá se do řeky Jihlavy pod osadou Dobrá Voda. Uprostřed obce se rozprostírá rybník, který spolu s potokem tvoří přírodní dominantu a společně se zalesněným jižním úbočím dává obci rekreační ráz. (26)

Krahulov je malá obec ležící západně od okresního města Třebíče. Průměrná nadmořská výška obce je 467 metrů nad mořem. Podle archeologických nálezů byla místní tvrz postavena ve 2. polovině 13. století. Byla postavena na západním konci hřbetu prudce spadajícího do potoka a patří mezi významné pamětihodnosti. Tvrz byla chráněna 11 metrů širokým a až 4 metry hlubokým příkopem. O tvrzi samotné nejsou v písemných pramenech žádné záznamy, předpokládá se ale, že zanikla v průběhu 14. století. Příkop je dnes zasypan, na místě centra tvrze se dnes nachází taneční parket. (34)

Obec Mastník se nachází zhruba 5 km na jihozápad od Třebíče. Půl kilometru na východ od obce se nachází Kaní hora (571 m.n.m.). (33)

Okřešice jsou obec ležící severozápadně od města Třebíče. Nadmořská výška obce je 512 metrů nad mořem. (28)

Stařeč leží v těsné blízkosti na západ od města Třebíče. Nadmořská výška obce je 455 metrů nad mořem. (29)

Střítež leží přibližně 4 km jihovýchodně od Třebíče. První zmínka o vesnici je v zakládací listině benediktinského kláštera v Třebíči a vztahuje se k roku 1104. Ve vesnici je románský kostelík sv. Marka. Obraz na hlavním oltáři namaloval trebičský malíř Václav Hartmann roku 1797. Kolem kostela je hřbitov s kostnicí

a barokní kaplí z 18. stol. Zvonička na návsi náleží k ukázkám lidové architektury 19. století. (27)

Obec Trnava leží na Českomoravské vrchovině asi 7 km severně od Třebíče. Trnava leží po obou stranách Klapovského potoka. Mezi významné památky se řadí Velká Boží muka či kostel sv. Petra a Pavla. (30)

Maloobchod, komerční a ostatní služby

Většina ekonomicky aktivního obyvatelstva je zaměstnána v sektoru služeb, je to asi 50 % obyvatelstva, údaj je ve srovnání s krajem Vysočina nadprůměrný, ve srovnání s celou Českou republikou je však podprůměrný. Důvodem, proč je tolik obyvatel zaměstnáno ve službách, je zapříčiněno přítomností města Třebíč, která nabízí největší počet pracovních příležitostí v oblasti služeb. (22)

Obce mikroregionu Třebíčsko jsou až na výjimku města Třebíč vybaveny pouze základními maloobchodními jednotkami. Komerční služby jako jsou obchod, prodej a opravy motorových vozidel a spotřebního zboží a pohostinství jsou zastoupeny ve všech obcích, ať už v menší nebo větší míře.

Ubytovací zařízení však ve všech obcích není. Nejvíce hotelů, penzionů a dalších ubytoven se nachází v největší obci Třebíč, kde je nabídka ubytování velmi pestrá. Ubytovací kapacity dále nalezneme v Trnavě, Starči a Stříteži.

Komerční služby jako je například kadeřnictví, kosmetika a podobně v menších obcích většinou chybí. Výjimkou je Stařeč, která kromě zmíněného kadeřnictví a kosmetiky poskytuje i jiné služby, například odtahovou službu, autobazar, řeznictví, textil, galanterii, čistírnu, knihovnu a veřejnou internetovou stanici. Je tedy zřejmé, že z ostatních obcí obyvatelé dojíždí do města Třebíč. (29)

Dopravní spojení, i když ve většině případů nedostatečné, je ve všech obcích. Co se týká zdravotních služeb jsou poskytovány výhradně v Třebíči. V ostatních obcích jsou poskytovány jen některý den v týdnu, jedná se o obce Kožichovice, Stařeč, Střítež a Trnava, nebo zde nejsou vůbec a obyvatelé opět musí dojíždět do větší obce.

Vlastní pozorování mikroregionu

Z provedeného pozorování mikroregionu Třebíčsko je patrné, že komerční služby převládají hlavně v obci Třebíč. V ostatních obcích se jedná pouze o základní služby a mnohdy i tyto zde chybí. Obyvatelé malých obcí si stěžují na nedostatečné služby, které zároveň doprovází i nedostatečná otevírací doba. Právě toto má za následek, že obyvatelé místních služeb nevyužívají a raději jedou do nedaleké Třebíče, kde obchody zavírají v pozdějších večerních hodinách. To pak může mít za následek úpadky místních podnikatelů, kterých zde už nyní moc není.

Aby se však služby v obcích mohly více rozvíjet, bylo by zapotřebí více financí, které jak zmínili starostové obcím chybí. Dalším negativním vlivem, který převládá ve vesnických sídlech, je neustálá migrace mladých lidí do měst. Je to většinou z důvodu nedostatečných služeb obce či chybějící kulturní a zábavní vyžití.

V letních měsících, kdy do obcí přijíždí turisté se zvyšuje návštěvnost v místních ubytovacích a stravovacích zařízeních. Jedná se však pouze o sezónní výkyvy, které jsou způsobeny tím, že v obcích není žádná možnost vyžití v zimním období. Menší návštěvnost je také dána špatnou dopravní dostupností. Do většiny obcí se dá dostat totiž pouze autobusem, který jezdí třeba i jen jednou za celý den.

Jak už ale bylo zmíněno na začátku, tyto problémy se týkají výhradně obcí Čechočovice, Kožichovice, Krahulov, Okřešice, Mastník, Stařeč, Stráž a Trnava. Hlavním důvodem, že Třebíč nepatří k problémovým obcím je již zmíněná existence velkého sortimentu komerčních služeb, ale také památky světového dědictví UNESCO, díky kterým do Třebíče neustále proudí domácí i zahraniční turisté.

4.2. Zpracování primárních dat

Řízené rozhovory se starosty členských obcí mikroregionu Třebíčsko

Starostům obcí bylo položeno sedm otázek týkajících se mikroregionu Třebíčsko. Bohužel ne všichni byli ochotní spolupracovat a věnovat pár minut svého času na vyplnění dotazníku. Nebylo tedy dosaženo odpovědí od všech starostů členských obcí. Ze získaných odpovědí je však patrné, že se odpovědi na otázky téměř

vůbec neliší a dá se tedy říci, že všichni starostové zastávají podobný názor a řeší obdobné problémy. Z rozhovorů vyplývají tyto závěry:

1. V čem je přínosné zapojení obce do mikroregionu Třebíčsko?

Většina obcí vidí hlavní přínos v možnosti získání různých dotací, či majetku za nižší náklady, které by samostatná obec nezískala.

2. Je obec ochotna svou spolupráci s ostatními obcemi v rámci mikroregionu posílit?

Ve všech obcích zazněla jednotná odpověď „ano“ s výjimkou obce Stařeč, pro kterou se podle starosty zdá současná spolupráce dostačující.

3. Jaké jsou důvody?

Hlavním důvodem je, že větší spolupráce může posílit vzájemné vztahy mezi obcemi a obce se pak mohou více prosazovat, pokud jich bude sdruženo více dohromady.

4. Jaký potenciál pro sebe obec vidí v oblasti cestovního ruchu?

Menší obce nemají nic čím by mohli návštěvníky nalákat, ty větší vidí potenciál obzvláště v síti cyklostezek, ubytovacích služeb, stravovacích služeb, popřípadě v rozvoji drobných podnikatelů v oblasti obchodu a ostatních služeb.

5. Co obci chybí, aby mohla cestovní ruch více rozvíjet?

Na tuto otázku se odpovědi hodně lišily, v menších obcích chybí většinou ubytovací a stravovací kapacity, či dokonce celodenně otevřená prodejna potravin. V ostatních obcích chybí například bytové prostory, ale hlavně finanční prostředky.

6. Na jaké problémy narážejí místní obyvatelé?

Hlavním problémem většiny obcí je blízká vzdálenost od Třebíče. Protože pro obyvatele i návštěvníky je výhodnější navštívit obchodní řetězce v blízké Třebíči. Toto se bohužel týká i oblasti cestovního ruchu a kultury. V porovnání s Třebíčí jsou

ostatní obce méněcenné. V obci Stařeč narážejí i na problémy týkající se častých poruch vodovodu, špatných chodníků a komunikací, či nedostatečné provozní doby místní pošty.

7. Co chybí občanům dané obce v oblasti nabídky komerčních služeb?

Občanům menších obcí chybí již zmíněná celodenně otevřená prodejna potravin, dále pečovatelská služba, bankomat a sběrný dvůr. Ve větších obcích jsou s nabídkou komerčních služeb spokojeni.

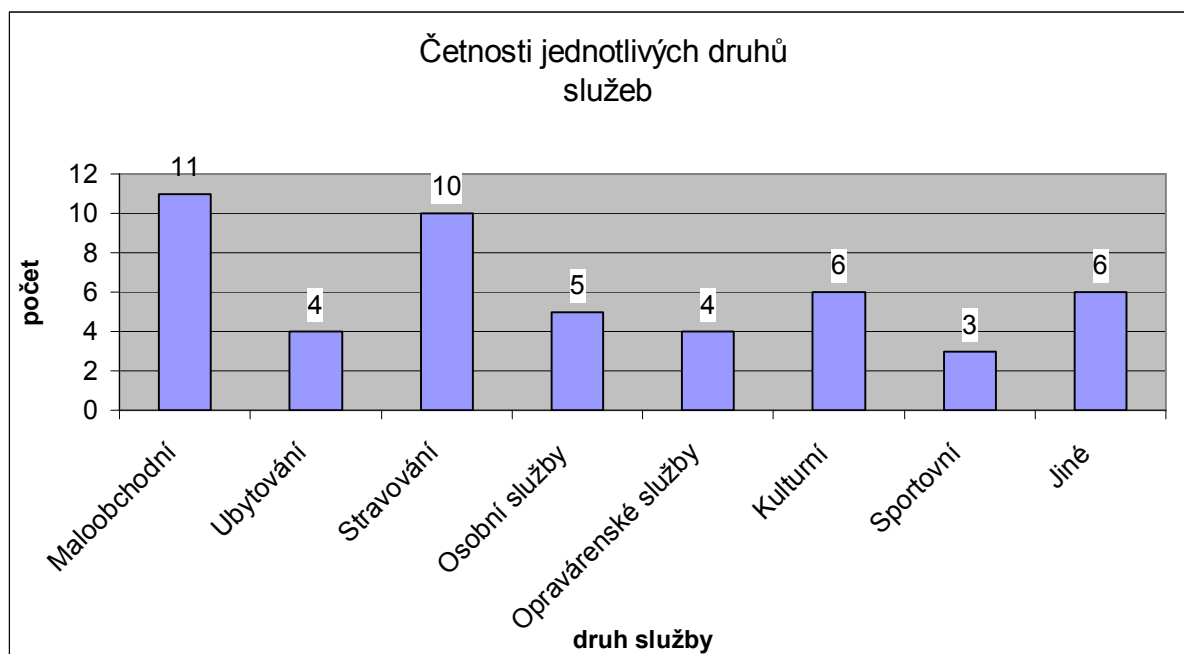
Dotazníkové šetření u podnikatelských subjektů mikroregionu Třebíčsko

Dotazníkové šetření u podnikatelů v mikroregionu Třebíčsko bylo prováděno od 17. 9. 2008 do 1. 12. 2008. Respondenti vyplňovali dotazník, který obsahoval 21 otázek. Celkem bylo získáno 33 dotazníků od různých podnikatelských subjektů. Jejich odpovědi jsou uvedeny v následující části:

Příloha č. 2 – Dotazník pro podnikatelské subjekty

1. Jaké služby svým zákazníkům poskytujete?

Graf č. 1

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Z vyhodnocených odpovědí na první otázku se dá říci, že většina dotázaných se zabývá maloobchodní činností. Těchto bylo 11. Další velmi rozšířenou službou, kterou poskytují podnikatelé v mikroregionu Třebíčsko je stravování, poté následují kulturní a jiné služby. Jiné služby se týkají především úvěrového, pojišťovacího, finančního a majetkového poradenství, elektroinstalací, odpadového hospodářství a ICT poradenství. Dále pak služby osobní a jen malá část služeb ubytovacích, opravárenských a sportovních.

2. Jaký typ ubytování nabízíte?

Na tuto otázku odpovídali pouze majitelé ubytovacích zařízení, kteří byli 4. Z nich převládala nabídka ubytování v hotelu. Jeden podnikatel nabízel ubytování v penzionu a jeden v turistické ubytovně.

3. Kolik lůžek/míst nabízíte?

I na tuto otázku odpovídali pouze majitelé ubytovacích zařízení. Odpovědi se hodně lišily a to především proto, že rozdílné ubytovací kapacity nabízí velké hotely a například malé penziony či turistické ubytovny. V prvním hotelu nabízí až 212 lůžek a ve druhém 77 lůžek. Oproti tomu v turistické ubytovně a penzionu je to pouhých 12 lůžek.

4. Jakou formu stravování nabízíte?

Tuto část většinou vyplňovali majitelé ubytovacích zařízení, kteří společně s ubytovacími službami poskytují i služby stravovací. Mezi těmito stravovacími zařízeními převládaly restaurace, kterých bylo 5, dále to byly zařízení bez ubytovacích služeb, tedy hostince a pivnice, které byly 3 a 1 noční bar a 1 cukrárna a kavárna.

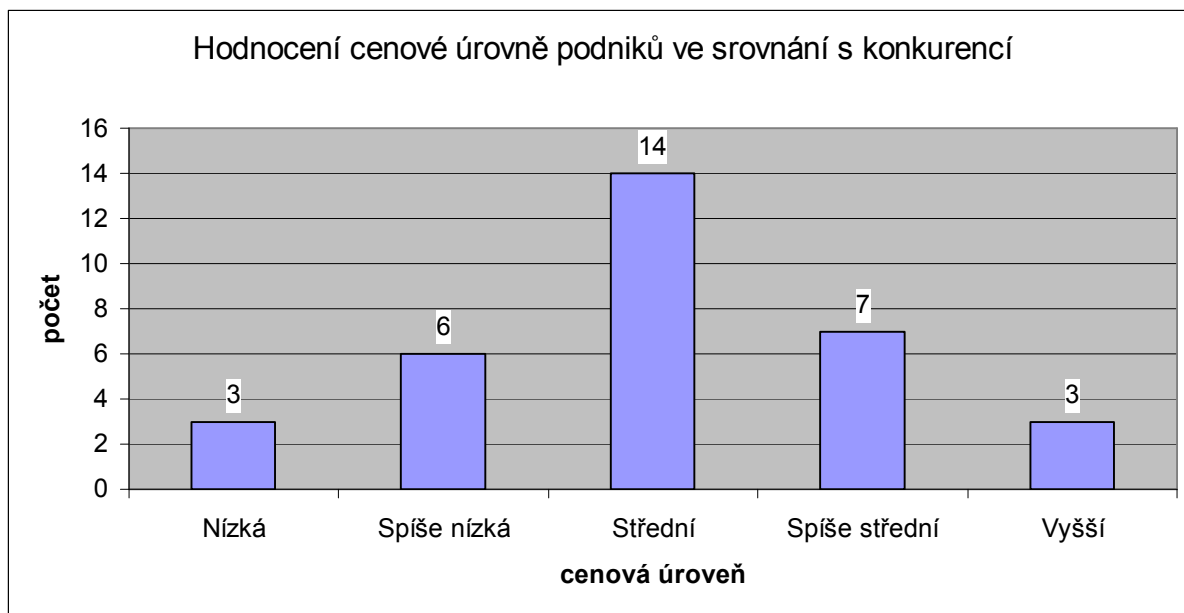
5. Jak byste ohodnotili celkové využití kapacit během jednotlivých čtvrtletí?

Z odpovědí na tuto otázku byl jasně potvrzen fakt, že cestovní ruch se v mikroregionu Třebíčsko orientuje především na letní sezónu, kdy využití kapacit dosahuje maximálních hodnot. Velmi dobře je na tom i období od dubna do června, které zaznamenává též vysoké využití kapacit. O něco hůře je na tom pak období

od ledna do března a vůbec nejslabším je období od října do prosince. Tato otázka se týkala pouze podnikatelů provozujících ubytovací či stravovací zařízení.

6. Jak byste ohodnotili cenovou úroveň vašich služeb ve srovnání s konkurencí?

Graf č. 2

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Jak je z grafu č. 2 patrné, většina podnikatelů považuje svou cenovou úroveň za střední. Takových odpovědí bylo celkem 14. Pouze 3 podnikatelské subjekty tvrdí, že jejich cena je oproti konkurenci nízká. Naproti tomu jiní tři respondenti tvrdí, že jejich cena je vyšší než cena konkurence. Dá se tedy říci, že většina podnikatelů udržuje svou cenu na stejné úrovni jako konkurence.

7. Jaký je podíl turistů mezi vašimi zákazníky?

Tabulka č. 5

Podíl turistů na počtu zákazníků (v %)	
Stravování	0
Masérství	10
Nehtové studio	0
Kadeřnictví	0
Maloobchod	0
Úvěr.a fin. poradenství	5
Osobní služby	10
Maloobchod	20
Odpadové hospodářství	0
Maloobchod	5
Fin.a maj. poradenství	0
Kultura a sport	15
Maloobchod	0
Ubytování	4
Kadeřnictví	10
Stravování	0
Stravování	10
Ubytování a stravování	20
Sportovní služby	0
Stravování	3
Ubytování a stravování	15
Maloobchod	1
Ubytování a stravování	40
Elektroinstalace	0
Oprávérenské služby	1
Maloobchod	0
Maloobchod	1
Stravování	15
Maloobchod	5
Stravování	10
Oprávérenské služby	2
Stravování	5
Fin.a úvěr. poradenství	5

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

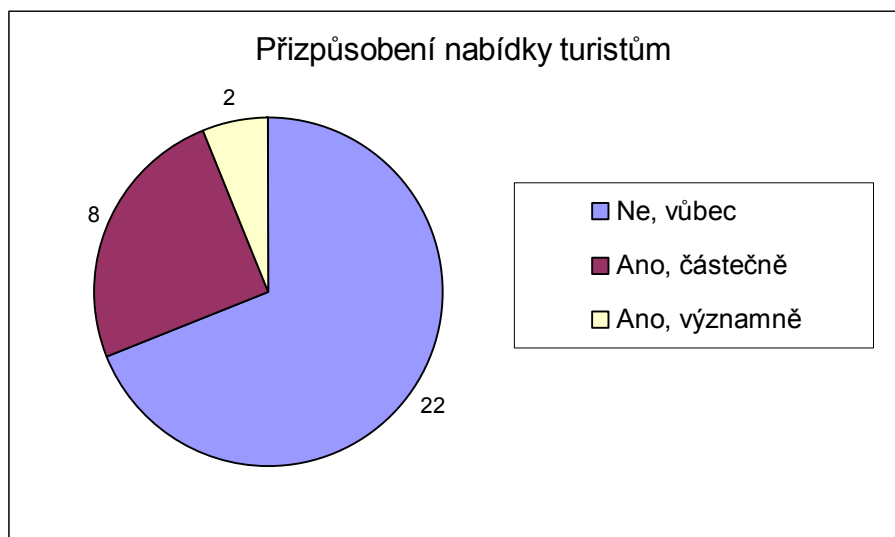
Odpovědi respondentů se na tuto otázku velmi lišily, a to i v případě jednalo-li se o stejný typ poskytované služby. Z uvedeného tedy vyplývá, že nezáleží na druhu poskytované služby, nýbrž na umístění provozovny. Ve městě Třebíč se totiž turisté nejvíce podílejí na počtu zákazníků. V ostatních obcích však turisté na počet zákazníků příliš velký vliv nemají.

8. Je mezi nimi významný podíl turistů ze zahraničí?

Na tuto otázku odpovídali pouze podnikatelé, kteří uvedli, že část jejich klientů tvoří turisté. V odpovědi na otázku se však vyjádřili spíše záporně. Usuzují, že zahraniční turisté netvoří významný podíl turistů, kterým své služby nabízejí. Pouze ve třech z dotazovaných podniků tvrdí, že zahraniční turisté tvoří významný podíl turistů.

9. Přizpůsobujete svou nabídku turistům?

Graf č. 3

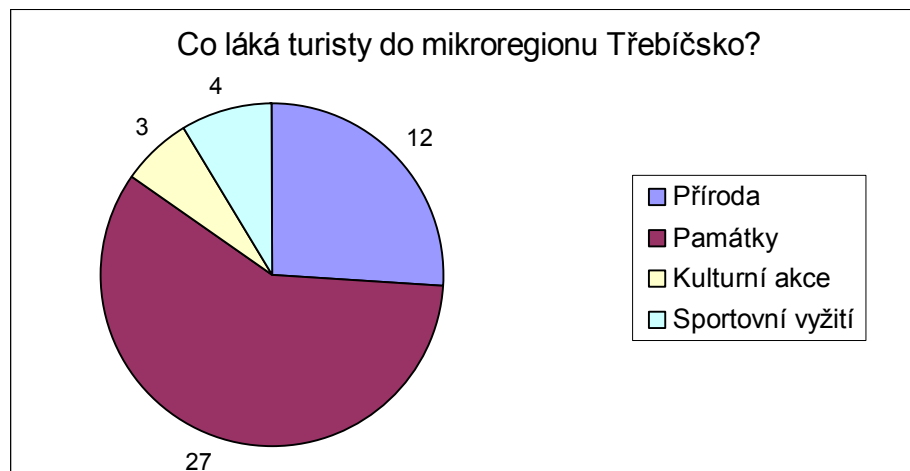

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Vzhledem k tomu, že se turisté příliš nepodílejí na počtu zákazníků, tak ani podnikatelé výrazným způsobem nepřizpůsobují svoji nabídku služeb turistům. Pouze dva dotazovaní podnikatelé svoji nabídku významně přizpůsobují turistům.

10. Co podle vás nejvíce láká turisty do vaší oblasti?

Graf č. 4

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

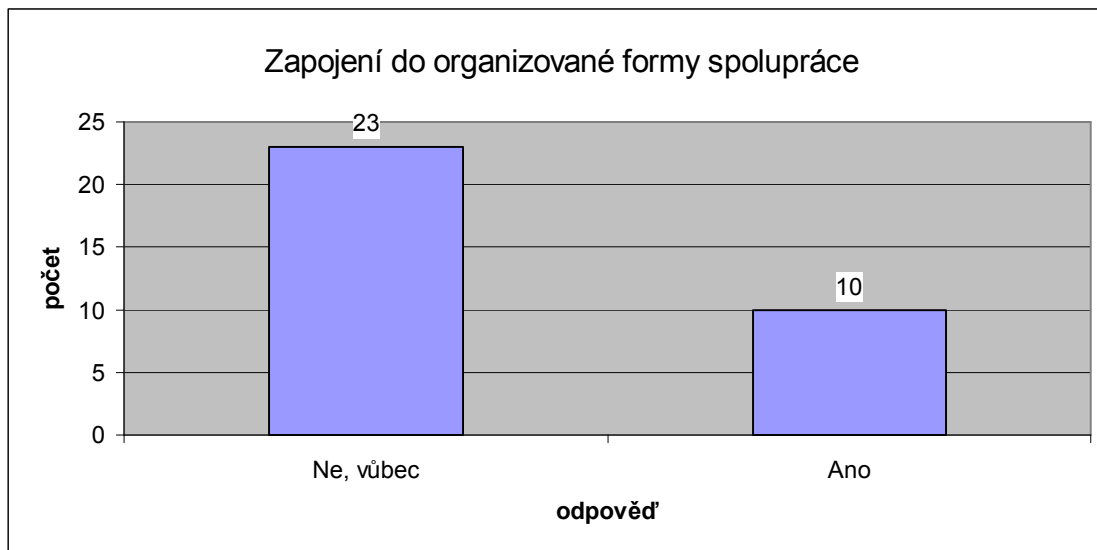
Podle respondentů do mikroregionu Třebíčsko turisty nejvíce lákají památky. Tato skutečnost je opodstatnělá. V Třebíči se totiž nachází památky kulturního dědictví UNESCO, které přitahují turisty z celého světa. Další důvod proč navštívit tento mikroregion je příroda. Třebíčsko je známé svou krásnou přírodou a také jejím čistým ovzduším. Až na posledních místech to jsou možnosti sportovního vyžití a kulturních akcí.

11. Měl by podle vašeho názoru někdo podporovat další příliv turistů do vaší oblasti?

Téměř jednohlasně zněla odpověď na tuto otázku. Dotázaní podnikatelé se až na jednoho respondenta domnívají, že příliv turistů do mikroregionu Třebíčsko by měla podporovat především obec a kraj. Pouze jeden zmíněný podnikatel zastává názor, že by příliv turistů měli podporovat především podnikatelé.

12. Jste zapojeni do nějaké organizované formy spolupráce, např. destinačního managementu, nákupní aliance, přípravy společných marketingových balíčků apod.?

Graf č. 5

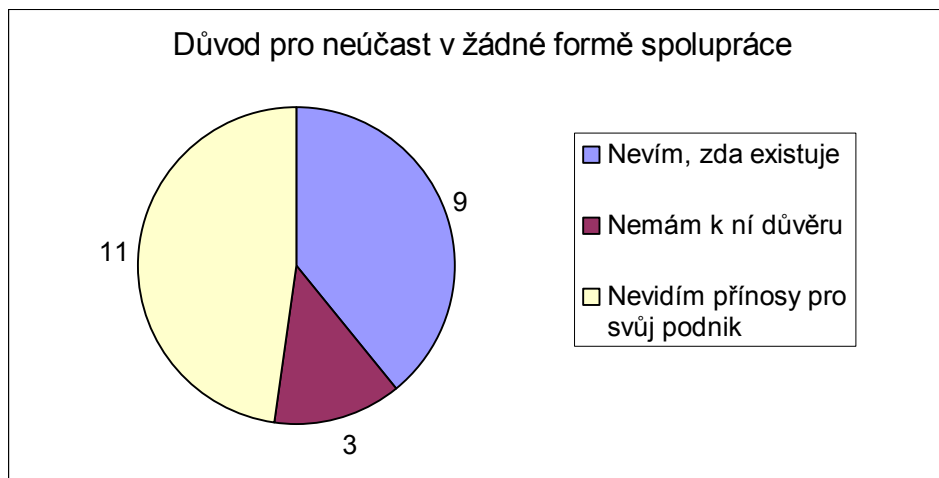

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Z grafu č. 5 je patrné, že velká většina podnikatelů není zapojena do žádné formy spolupráce. Z celkového počtu 33 podnikatelů je pouze 10 zapojeno do nějaké formy spolupráce. Jedná se například o slevové balíčky, stánkový prodej, reklamu, ČSTV, ČSHL, občanské sdružení "Dorato", odtahovou službu NON STOP, spolupráci s cestovními kanceláři či s dalšími podniky ve městě, a tedy i vzájemná reklama.

13. Jaký je důvod, že se žádné organizované formy spolupráce neúčastníte?

Graf č. 6

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

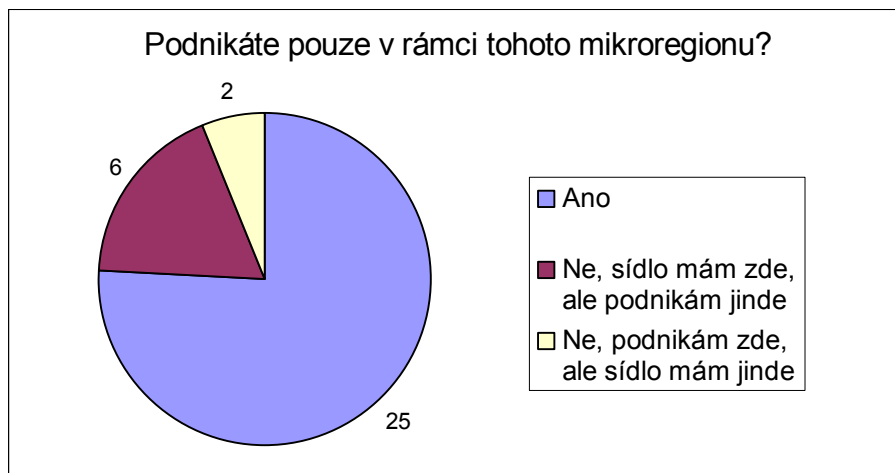
Hlavním problémem proč se někteří podnikatelé neúčastní žádné formy spolupráce je důvod, že nevidí významný přínos pro svůj podnik. Dalším důvodem je, že velká část podnikatelských subjektů netuší, že určitá forma spolupráce existuje. Právě nedostatečná informovanost může být hlavním důvodem proč tolik podnikatelů není zapojeno do žádné spolupráce s jinými podniky. Ostatní pouze uvedli, že k ní nemají důvěru.

14. Jak hodnotíte přínosy uvedených forem spolupráce?

Všichni respondenti, kteří odpověděli, že se účastní určité formy spolupráce zároveň hodnotí tuto účast jako pozitivní pro svůj podnik. Takto odpovědělo všech 10 podnikatelů.

15. Podnikáte pouze v rámci tohoto mikroregionu?

Graf č. 7

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

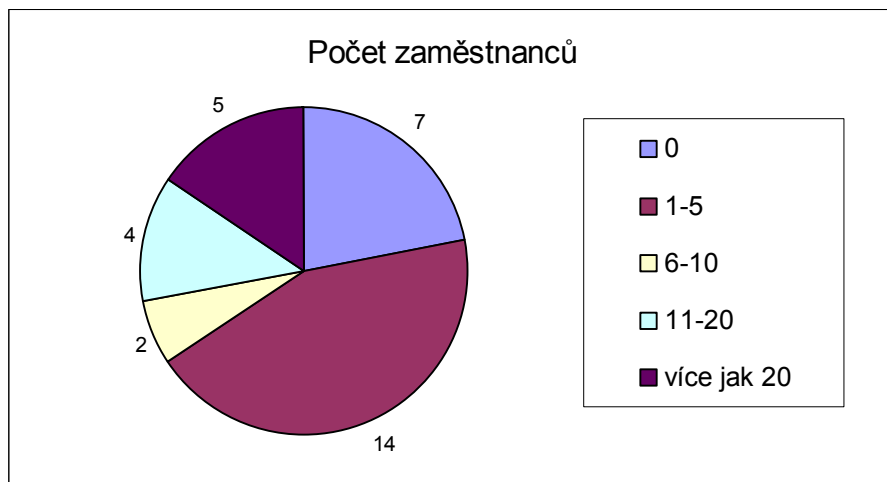
Odpověď na tuto otázku dokazuje, že téměř všichni respondenti podnikají pouze na území mikroregionu Třebíčsko. Znamená to tedy, že podniky vlastní především místní občané.

16. Pracují ve vašem podniku i další členové vaší rodiny?

V 7 z celkového počtu dotazovaných podniků skutečně pracují i další členové rodiny podnikatelů spolu s ostatními zaměstnanci. Pouze ve dvou podnicích se však jedná výhradně o rodinné příslušníky a tedy o rodinnou firmu. Tímto se dokázalo, že zde není velký počet rodinných podniků.

17. Kolik máte zaměstnanců?

Graf č. 8

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

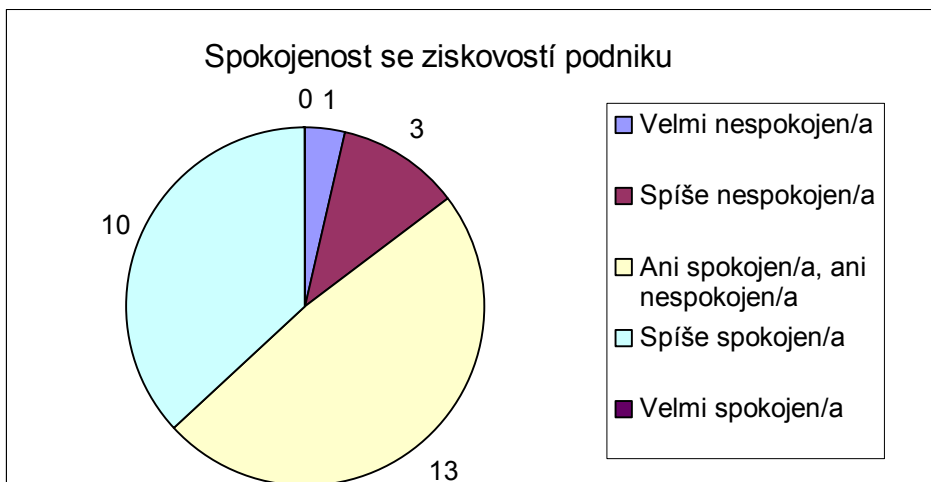
Prokázalo se, že v mikroregionu převládají spíše menší podniky, alespoň co se týká počtu zaměstnanců. Čtrnáct dotázaných podnikatelů provozuje svou živnost společně s 1-5 zaměstnanci a 7 dalších se rozhodlo důvěřovat pouze sami sobě a nemají pod sebou žádné zaměstnance. Podniků, kde by převládalo více jak 20 zaměstnanců je pouze 5.

18. Jaká je platová úroveň vašich zaměstnanců oproti běžným platům?

Tato otázka se týkala pouze subjektů, které mají nějaké zaměstnance. Z těchto dotázaných pouze 3 řekli, že jejich platová úroveň je oproti běžným platům nižší. V ostatních firmách se shodli na obdobném platovém ohodnocení jako v jiných podnicích.

19. Jak jste spokojeni se ziskovostí svého podniku?

Graf č. 9

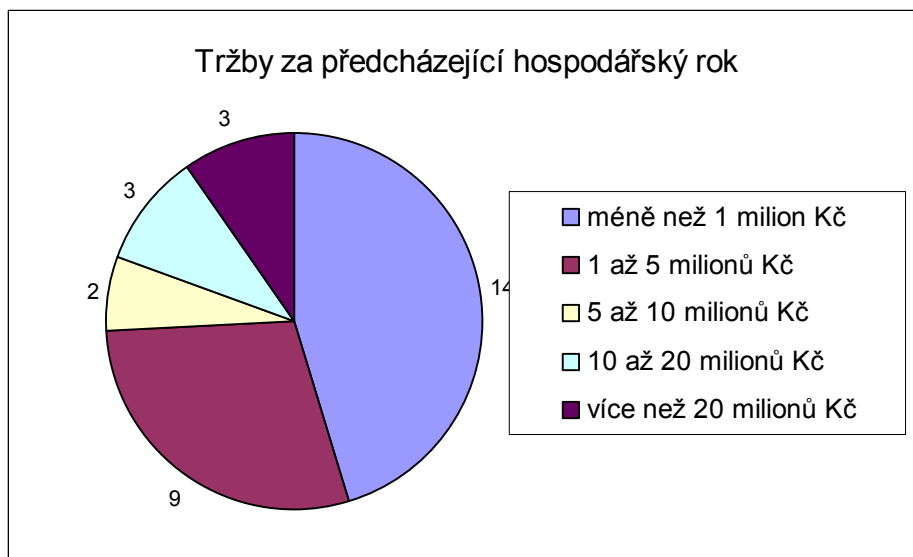

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Zde se projevila odlišná výnosnost jednotlivých podniků a hlavně spokojenost podnikatelů. Nejvíce respondentů zvolilo možnost „Ani spokojen/a, ani nespokojen/a“. Dá se říci, že většina podnikatelů si na své tržby nestěžuje a je s nimi více méně spokojena. Ale na druhou stranu zde není žádný subjekt, který by mohl říci, že je se svou situací velmi spokojen/a.

20. Vaše tržby za loňský hospodářský rok byly přibližně:

Graf č. 10

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Odpovědi na tuto otázku opět potvrdily fakt, že v mikroregionu převládají spíše menší podniky. Podnikatelské subjekty totiž většinou dosahovaly tržeb do 1 milionu Kč. Ve větší míře se tržby vyšplhaly i do hranice 1 až 5 milionů Kč. Jen výjimečně se však tržby dostaly nad hranici 5-ti milionů Kč.

21. Umístění provozovny (obec):

Většina podniků, které vyplnily tento dotazník, má svou provozovnu umístěnou v Třebíči. Bylo to tedy 23 podniků. Zbytek dotazníků vyplnily podnikatelské subjekty z Kozichovic, Starče, Stříteže, Krahulova a Trnavy. Důvod, proč většinu dotazníků vyplnily subjekty z Třebíče je fakt, že v Třebíči je největší koncentrace podnikatelů nabízejících komerční služby zákazníkům.

4.3. Zodpovězení hypotéz

- V mikroregionu Třebíčsko je dostupnost komerčních služeb pro obyvatele nedostatečná.

Ze získaných údajů je možné říci, že dostupnost komerčních služeb je dostačující pouze ve městě Třebíč. V ostatních obcích jsou většinou pouze základní služby, které místní obyvatele příliš neuspokojují. Špatná je i již zmíněná nedostatečná otevírací doba obchodů. Obecně, bereme-li v úvahu existenci města Třebíč, je dostupnost komerčních služeb pro obyvatele mikroregionu dostatečná.

- Nezaměstnanost v mikroregionu Třebíčsko je v porovnání s krajem Vysočina poměrně stabilní.

Nezaměstnanost na Třebíčsku byla od roku 2001 do roku 2007 výrazně vyšší než nezaměstnanost v kraji Vysočina. Podle hodnot nezaměstnanosti se zdá, že neměla tendenci během jednotlivých let výrazněji kolísat. Výkyvy se týkaly spíše hodnot kolem 1 % nad nebo pod průměrnou úrovní. Jen v roce 2007 nezaměstnanost výrazně poklesla,

a to jak na Třebíčsku, tak i na celé Vysočině. Můžeme ale tvrdit, že nezaměstnanost v mikroregionu Třebíčsko je v porovnání s krajem Vysočina poměrně stabilní.

- Věková struktura obyvatelstva mikroregionu Třebíčsko je spíše vyšší.

Ze zveřejněných údajů z roku 2007 můžeme usoudit, že věková struktura obyvatelstva mikroregionu není vysoká. V mikroregionu je poměrně velké množství obyvatel do 14-ti let, tedy velmi mladé generace a střední generace převládá výrazně. Poslední hypotéza je tedy zamítnuta.

5. Situační analýza mikroregionu Třebíčsko

5.1. Historický vývoj mikroregionu Třebíčsko

První zmínky o Třebíči sahají až do roku 1101, kdy zde moravská knížata Oldřich Brněnský a Litold Znojemský založila benediktinský klášter. Asi v polovině 13. století byla postavena bazilika svatého Prokopa. Nejstarší listina, na které je Třebíč zmiňována jako město je z roku 1277. V roce 1355 byla městu udělena povolení opevnit se hradbami a řídit se městským právem. Povolení městu dal Karel IV. a Jan Lucemburský. V roce 1468 při válkách mezi Jiřím z Poděbrad a Matyášem Korvínem bylo město velmi poničeno a na několik let přestalo existovat. V období novověku město mnohokrát vyhořelo a až na některé domy se nezachovala jeho renesanční podoba. V roce 1527 se město stalo majetkem Buriana Osovského z Doubravice. Rod Osovských z Doubravice byl významným v historii města a zasloužil se o jeho rozvoj. Důležitým mezníkem byla také železniční stanice, která v roce 1871 spojila Třebíč se světem železnic. V letech 1821 a 1822 bylo město poničeno velkými požáry, shořelo mnoho domů v Židech, v Týně a na Jejkově. Roku 1830 se městem prohnala jedna z větších povodní, povodeň zaplavila celé Karlovo náměstí. Po roce 1850 byla ve městě postupně založena spořitelna, Národní dům, gymnázium a postaveno sousoší sv. Cyrila a Metoděje na Karlově náměstí. Ke konci 19. století vznikly významné podniky, jako například ZON a dnes už neexistující BOPO. Na počátku 20. století byla založena v Třebíči nemocnice. Ve dvacátých a třicátých letech město zažívalo velký rozmach. Tento rozmach byl však utlumen za druhé světové války, kdy došlo k zavraždění trebičských Židů v koncentračních táborech. Židé se totiž obzvláště podíleli na hospodářském růstu města. Po válce vzrostla síla komunistů, zvláště kvůli vysokému počtu dělníků. Poté došlo k zestátnění velkých trebičských společností a období útlumu tím nadále pokračovalo. V 70. letech se začala budovat nová sídliště, školy a další zařízení. Důvodem byla stavba jaderné elektrárny Dukovany. V současné době Třebíč zažívá velký rozvoj, protože 3. července 2003 se židovské ghetto a bazilika sv. Prokopa stali součástí seznamu UNESCO. Tento krok významně podpořil turismus v Třebíči a zároveň přinesl i více pracovních míst, obzvláště v sektoru služeb. (22)

5.2. Analýza složek a funkčních systémů mikroregionu Třebíčsko

Demografie mikroregionu Třebíčsko

Tabulka č. 6

Základní charakteristika obcí mikroregionu Třebíčsko k 30. 6. 2008			
	počet obyvatel	rozloha (km ²)	hustota zalidnění (obyv./km ²)
Třebíč	38 493	57,60	668,28
Čechočovice	281	3,98	70,60
Kožichovice	376	10,65	35,31
Krahulov	235	4,88	48,16
Mastník	235	5,29	44,42
Okřešice	177	5,82	30,41
Stařeč	1 648	15,38	107,15
Střítež	493	7,58	65,04
Trnava	602	12,37	48,67
Celkem	42 540	123,55	1 118,04

Zdroj: www.trebic.cz

Jak je patrné z tabulky č 6, žilo v mikroregionu Třebíčsko k 30. 6. 2008 celkem 42 540 obyvatel. Nejvíce obyvatel je koncentrováno ve městě Třebíč, důvodem je samozřejmě jednak rozloha obce a jednak množství služeb, které Třebíč oproti jiným obcím nabízí. Naopak nejméně obyvatel vykazuje obec Okřešice, jedná se o pouhých 177 obyvatel. Průměrný počet obyvatel obce je díky městu Třebíč výrazně nadhodnocen, průměrný počet obyvatel mikroregionu je 4727 obyvatel. Pokud nebereme v úvahu město Třebíč, tento počet je 450 obyvatel. Největší město Třebíč má rozlohu 57,6 km² a nejmenší rozlohu má obec Čechočovice, a to 3,98 km².

Tabulka č. 7

Podíl základních věkových kategorií (v %) v jednotlivých letech												
obec	0 - 14 let				15 - 59 let				60 a více let			
	1991	1995	2001	2007	1991	1995	2001	2007	1991	1995	2001	2007
Třebíč	25,6	22,0	18,4	14,6	59,8	65,0	67,4	72,9	14,6	12,9	14,3	12,5
Čechočovice	15,9	12,2	15,5	17,4	55,6	60,4	60,8	66,2	28,5	27,3	23,7	16,4
Kožichovice	17,7	16,5	16,0	14,9	61,0	63,2	68,8	75,0	21,3	20,3	15,2	10,1
Krahulov	19,5	15,4	18,4	16,6	54,3	61,5	58,5	65,1	26,2	23,1	23,1	18,3
Mastník	17,7	15,9	18,8	17,4	56,5	65,1	59,2	64,3	25,8	18,5	22,0	18,3
Okřešice	15,2	2,8	13,5	19,8	64,0	75,2	66,9	69,5	20,7	22,0	19,6	10,7
Stařeč	19,4	18,1	17,4	18,0	55,6	61,6	63,1	68,5	25,0	20,3	19,6	13,5
Střítež	21,1	19,9	17,8	15,0	61,1	62,5	68,1	74,6	17,7	17,7	14,1	10,3
Trnava	21,9	20,5	16,7	12,8	58,0	61,1	66,1	72,6	20,1	18,5	17,2	14,6

Zdroj: www.czso.cz, www.trebic.cz

Předproduktivní složka populace zahrnuje obyvatelstvo ve věku do 14 let. Lze říci, že během jednotlivých let dochází u téměř všech obcí k pravidelnému úbytku dětské složky obyvatelstva. Pouze v obcích Čechočovice a Okřešice tento trend neplatí, jelikož v roce 2007 došlo k výraznému zvýšení této populace oproti předcházejícím rokům. Mezi roky 1991 a 2001 došlo k dramatickému snížení počtu osob patřící do dané kategorie o 27,5 %. V tomto období pouze dvě obce vykázaly nárůst této složky populace, byly to obce Krahulov a Mastník.

Produktivní složka populace je tvořena obyvatelstvem ve věku od 15 do 59 let. Tato složka je nejpočetnější kategorií v mikroregionu Třebíčsko. I zde je možné tvrdit, až na drobné výjimky, že dochází v jednotlivých letech k pravidelnému nárůstu počtu obyvatelstva. Výjimku tvoří pouze obce Krahulov, Mastník a Okřešice, které zaznamenaly v roce 2001 prudký pokles počtu obyvatel v produktivním věku.

Poproduktivní kategorie zahrnuje obyvatelstvo ve věku od 60 a více let. V letech 1991 až 2001 počet osob v této kategorii mírně poklesl. V roce 2007 je však tento pokles výraznější. Pokles počtu osob staršího věku zaznamenaly bez výjimky všechny obce, jen intenzita se liší od obce k obci.

Sídelní struktura obcí mikroregionu

Většina bytového a domovního fondu mikroregionu je situována do města Třebíč. Tím pádem má město největší vliv na vývoj v oblasti bydlení.

Domovní fond a bytový fond

Tabulka č. 8

Domovní a bytový fond mikroregionu k 1. 3. 2001		
Obec	Počty domů	Počty bytů
Třebíč	4805	14825
Čechočovice	115	134
Kožichovice	89	107
Krahulov	76	91
Mastník	51	56
Okřešice	449	541
Stařeč	135	159
Střítež	211	221
Trnava	103	111
Celkem	6034	16245

Zdroj: www.trebic.cz

Na území mikroregionu Třebíčsko bylo na počátku roku 2000 6034 domů. Z toho bylo 89,6 % domů trvale obydleno. Jedním z hlavních důvodů neobydlenosti těchto domů je jejich využití pro rekreaci. Větší počet rekreačních domů se nachází v populačně menších obcích. Z celkového počtu trvale obydlených domů připadá asi 84,2 % na rodinné domy a jejich výskyt je typický hlavně pro venkovská sídla. V roce 2001 bylo na území mikroregionu Třebíčsko 16 245 bytů, z tohoto počtu jich bylo 92,3 % trvale obydleno. (22)

Školství

V tabulce č. 9 jsou znázorněny všechna školní zařízení v mikroregionu Třebíčsko. Největší počet těchto zařízení se nachází ve městě Třebíč. V některých malých obcích mikroregionu není školní zařízení jakéhokoli druhu, obyvatelé těchto obcí proto musí dojíždět do nejbližších obcí s tímto zařízením.

Tabulka č. 9

Školní zařízení v mikroregionu Třebíčsko k 1. 3. 2001	
Druh zařízení	Obec
Jesle	Třebíč
Mateřská škola	Kožichovice
	Stařeč
	Střítež
	Trnava
	Třebíč
Základní škola - nižší i vyšší stupeň	Třebíč
Základní škola - nižší stupeň	Stařeč
	Trnava
Základní umělecká škola	Třebíč
Gymnázium	Třebíč
Střední odborná škola	Třebíč
Střední odborné učiliště	Třebíč
Odborné učiliště	Třebíč

Zdroj: www.trebic.cz

Pro děti v předškolním věku jsou v mikroregionu k dispozici jesle a několik mateřských škol. Úplné základní školy se nachází pouze v Třebíči, v obci Stařeč a Trnava jsou pouze první stupně základních škol.

V Třebíči jsou také dvě gymnázia (církvní a státní), dále sedm středních škol (např.: obchodní akademie, SOŠ obchodu a služeb, SPŠ stavební, SPŠ technická atd.) a pět odborných učilišť (např.: SOU technické, SOU obchodu a služeb, SOU stavební, SOU zemědělské atd.). V ostatních obcích středoškolská zařízení nejsou. Dále se ještě v Třebíči nachází vyšší odborná škola se studijními obory diplomovaná sestra a ekonomika a finance, dvě základní umělecké školy a Západomoravská vysoká škola Třebíč. (22)

Zdravotnictví a sociální péče

Zdravotnické a sociální služby v mikroregionu Třebíčsko jsou na velmi dobré úrovni. Nemocnice v Třebíči zajišťuje jak lůžkovou péči o pacienty, tak nabízí i služby specialistů v oboru, zajišťuje také rychlou záchrannou službu a pohotovost. V Třebíči se dále nachází tři domovy důchodců a tři domy s pečovatelskou službou. Speciálními zařízeními jsou denní rehabilitační stacionář pro tělesně a mentálně postižené děti a mládež a denní rehabilitační stacionář pro děti s opakovanými respiračními problémy

a pro děti trpící alergií. Kromě Třebíče ještě funguje ordinace praktického lékaře a stomatologa ve Starči. V ostatních obcích se zdravotnické zařízení nenachází, obce jsou však vzdáleny do 10 km od Třebíče, tudíž je dosažitelnost zdravotnických a sociálních středisek dobrá. (22)

Dopravní infrastruktura

V oblasti mikroregionu Třebíčsko se nachází řada významných komunikací, přesto jejím velkým nedostatkem je absence dálnice, nebo spíše kvalitního dálničního připojení. Obecně se dá říci, že poloha mikroregionu je tranzitně dobrá a významné postavení má zejména silniční doprava. (22)

Silniční doprava

Nejvýznamnější komunikací je silnice I/23 Brno – Třebíč – Jindřichův Hradec – Písek. Za významnou komunikaci můžeme považovat i silnici II. třídy č. 360 Jaroměřice nad Rokytnou – Třebíč – Velké Meziříčí – Křižanov, která napojuje mikroregion na dálnici D1. Bohužel řada komunikací v mikroregionu je ve velmi špatném technickém stavu, který ovlivňuje zároveň i bezpečnost komunikace. (22)

Železniční doprava

Oblastí prochází trať nadregionálního významu č. 240 a trať č. 241, která má regionální význam. Trať č. 240 vede směrem Havlíčkův Brod – Jihlava – Třebíč – Brno, druhá železniční trať začíná v Okříškách a končí ve Znojmě. Kromě města Třebíče železniční doprava v ostatních obcích není, výjimkou je pouze obec Stařeč, kde se zastávka nachází. (22)

Veřejná doprava

Je tvořena veřejnou autobusovou dopravou, již zmíněnou železniční dopravou a městskou hromadnou dopravou. Tato doprava je závislá na dotacích poskytnutých státem. Situace v oblasti je na různém stupni. Jako nedostačující ji považují občané v obci Čechočovice, Mastník a Trnava. Veřejná autobusová doprava zajišťuje spojení obcí s okolním světem. Tuto dopravu zajišťuje především dopravní společnost

TRADO BUS, v poslední době v hojné míře i společnost ICOM Jihlava. Provozovatelem městské hromadné dopravy je TRADO MAD, která slouží hlavně potřebám obyvatelů města Třebíče. (22)

Technická infrastruktura

Technická infrastruktura je v mikroregionu rozmístěna nerovnoměrně. Co se týká zásobování vodou jednotlivých obcí je na poměrně dobré úrovni, jelikož se v obcích nachází skupinový nebo místní vodovod. Zásobování vodou je zajišťováno hlavně nádrží Vranov a významným zdroje je prameniště nacházející se v blízkosti obce Heraltice. Ve většině obcí vidí situaci dodávek elektrické energie také na dobré úrovni, pouze v obci Čechočovice jsou s její situací nespokojeni. I zásobování obcí zemním plynem není ještě zcela dokonalé, ve většině obcí již plyn zaveden je, ale v obci Okřešice se tento krok plánuje do budoucna. Dodávky plynu v oblasti zajišťuje Jihomoravská plynárenská, a. s. Telefonizace je v obcích poměrně dobrá, a to hlavně díky signálu mobilních operátorů, který je ve většině obcích mikroregionu kvalitní. (22)

Likvidaci komunálního odpadu v obcích zajišťují společnosti ESKO – T, s. r. o. a REMONDIS, s. r. o., obě zmíněné společnosti jsou z Třebíče a odpad je jimi svážen na skládku v Petrůvkách. Třebíč se však snaží, aby nebyly skladovány takové odpady, které lze recyklovat a znovu využívat jako surovinu. K nim patří papír, sklo, plasty a kovy. Dle zákona o odpadech má každý občan Třebíčska povinnost předcházet vzniku odpadů, což znamená minimalizovat jejich vznik a třídit je. (35)

Cestovní ruch

Mikroregion Třebíčsko se nachází v turisticky atraktivní oblasti, v centrální části Českomoravské vrchoviny, která je pozůstatkem nejstaršího Českého masivu. Oblast je charakteristická zvlněným reliéfem, drobnými lesíky a remízky a často se vyskytujícími rybníky. Mikroregion je velice vhodný pro řadu výletů, obzvláště v letním období, kdy se na území vyskytuje poměrně malé množství srážek. Oblastí prochází řada turistických tras, například tzv. Cesta generála Svobody, procházející přes přírodní park Třebíčsko. Nachází se zde také řada značených cyklotras. Kromě obcí Okřešice a Stařeč se ve všech ostatních obcích nachází cyklotrasy. Dvě z nich jsou dálkové, a to trasa

Jihlava – Český Těšín a trasa Jeseník – Znojmo. Bohužel horší situace nastává v zimním období, vzhledem k nepříznivým podmínkám pro zimní sporty. Obyvatelé obcí i návštěvníci mikroregionu se však mohou dopravit do nedalekého Číchova či Brtnice, kde se nacházejí lyžařské vleky. (22)

Přírodní zajímavosti a kulturní památky

Jak již bylo zmíněno, tak mezi nejvýznamnější přírodní zajímavosti mikroregionu patří přírodní park Třebíčsko, který se vyznačuje výskytem vzácné fauny a flóry. Nejvyšším vrcholem mikroregionu je Zadní hora, která měří 634 m. (36)

Mezi nejvýznamnější památky města Třebíče patří románsko-gotická bazilika sv. Prokopa, nacházející se v areálu zámku a židovské město se dvěma synagogami a židovským hřbitovem. K dalším hojně navštěvovaným památkám ve městě patří Karlovo náměstí s řadou významných domů z různých slohových období, kostel sv. Martina s městskou věží, která je přístupná veřejnosti a je z ní krásný výhled na město. Městská věž se také pyšní největšími věžními hodinami v Evropě, jejich průměr je 5,5 m. Dále je to například kapucínský kostel Proměnění Páně v areálu bývalého kapucínského kláštera, pravoslavný kostel sv. Václava a sv. Ludmily, bývalý větrný mlýn a hvězdárna. (22)

Ve městě Třebíč se nachází nejnavštěvovanější památky mikroregionu, ale i v ostatních obcích se nachází řada významných kulturních a přírodních pamětihodností. V Čechočovicích jsou to například zbytky valů tvrze ze 14. století, v Kožichovicích chráněné území Hluboček a významné naleziště vltavínů. Krahulov je znám románským kostelem sv. Petra a Pavla ze 13. století a zbytky gotických maleb ze století čtrnáctého. V Mastníku můžeme zamířit na Kaní horu, ve Starči například na Zadní horu, do renesanční radnice s barokním štítem, do kostela sv. Jakuba Většího, či na barokní most, kde se nachází sochy sv. J. Nepomuckého a sv. J. Sarkandra z 18. století. Ve Stříteži můžeme obdivovat románský kostel sv. Marka, zvoničku z poloviny 19. století a barokní sochu sv. Jana Nepomuckého. A v neposlední řadě je tu Trnava, která se pyšní kostelem sv. Petra a Pavla a Přírodním parkem Třebíčsko, oblastí Kobylínek. (25, 26, 27, 28, 29, 30, 33, 34)

Turistická infrastruktura

Aby se cestovní ruch v oblasti mohl dobře vyvíjet je nutná také kvalitní turistická infrastruktura. V tabulce č. 10 je znázorněno v jakých obcích se nachází ubytovací a stravovací zařízení, která jsou pro existenci cestovního ruchu nezbytná.

Tabulka č. 10

Ubytovací a stravovací možnosti v mikroregionu Třebíčsko		
Obec	Stravování	Ubytování
Třebíč	Restarace Fantazie	Hotel Alfa, Hotel Atom, Hotel Winkler,
	Restaurace Na Kocandě	Hotel Zlatý Kříž, Hotel Grand,
	Restaurace Relax	Penzion Eliška, Penzion Sobotka,
	Restaurace Sport	Penzion U Synagogy, Ubytovna SPŠT,
	Pizzerie San Marco	Turistická a hotelová ubytovna,
	Restaurace Holiday	Kemp Poušov, atd.
Čechočovice	Hostinec U Sokola,	-
Kožichovice	Hospoda Na Kovárně	-
Krahulov	Pohostinství U Krejčů	-
	Hostinec U Svobodů	
Mastník	-	-
Okřešice	Pohostinství	-
Stařeč	Hospoda Na koupališti	Penzion Fouskův mlýn
	Hospoda Na Radnici	
	Hospoda U Blažků	
Střítež	Hospoda U Pepouše	Dvůr Střítež
Trnava	Pohostinství	Ubytovna v Kulturním domě

Zdroj: www.trebic.cz, oficiální stránky obcí

Ubytovacích i stravovacích služeb je nejvíce ve městě Třebíč, kde se turisté nejvíce soustřeďují. Uvedené stravovací a ubytovací služby v Třebíči nejsou všechny, ve městě je těchto zařízení mnohem více, na ukázkou byla vybrána jen některá zařízení. V ostatních obcích jsou údaje v tabulce úplné, je tedy patrné, že stravovací zařízení se nachází v každé obci, ubytovací služby však poskytuje pouze Třebíč, Stařeč, Střítež a Trnava.

Životní prostředí

Mikroregion Třebíčsko je z ekologického hlediska považován za jednu z nejčistších oblastí České republiky. (22)

Půda

Zemědělská půda je zastoupena především šterkovitými, kamenitými nebo hnědými půdami. Intenzivní zemědělství přineslo rozlehlé bloky orné půdy, které jsou ohroženy erozí půdy s možností zanášení vodních toků. Eroze je způsobena redukcí biologické rozmanitosti. Mikroregion však usiluje o návrat původních živočišných a rostlinných druhů a tím i posílení ekosystému v dané oblasti. (22)

Tabulka č. 11

Výměra zemědělské půdy k 31. 12. 2007 (v ha)						
obec	orná půda	vinice	zahrada	ovocný sad	trvalý travní porost	zemědělská půda celkem
Třebíč	3 073	0	191	7	347	3 618
Čechočovice	215	0	11	1	16	243
Kožichovice	610	0	10	0	93	713
Krahulov	321	0	8	1	60	390
Mastník	310	0	7	2	43	362
Okřešice	372	0	6	0	70	448
Stařeč	842	0	36	1	100	979
Strážec	517	0	11	1	20	549
Trnava	697	0	14	0	69	780

Zdroj: www.czso.cz

V tabulce č. 11 je přehled zemědělské půdy v oblasti mikroregionu. Největší zastoupení mají orné půdy, nejvíce opět v Třebíči. Dále je zde ještě větší výskyt trvalých travních porostů, ovocné sady a zahrady jsou zde jen málo. Mikroregion však zcela postrádá vinice. Ty se sice nenachází v oblasti mikroregionu, ale nalezneme je v okrese Třebíč u Kojetic.

Voda

Oblastí protéká řeka Jihlava. Vodní síť mikroregionu dále tvoří potok Stařečský, který prochází přes rybník Steklý, Pastvištní a Borovinský a vyúsťuje v Třebíči. Potok Markovka plní vodní nádrž Kožichovice a vlévá se do řeky Jihlavy. Do řeky Jihlavy se vlévá i potok Klapovský, který protéká přírodním parkem Třebíčsko. U obce Okřešice pramení Okřešický potok, který je jedním ze zdrojů vodní nádrže Lubí. Největší vodní nádrží mikroregionu Třebíčsko jsou Kožichovice, rybník Ptáčovský, Židloch a Steklý. Negativní vliv na povrchové vody mají zejména plošné zdroje

znečištění, jako jsou různé splachy z obhospodařovaných zemědělských pozemků, či eroze. Znečištění z obecních kanalizací je sníženo pouze ve větších obcích. (22)

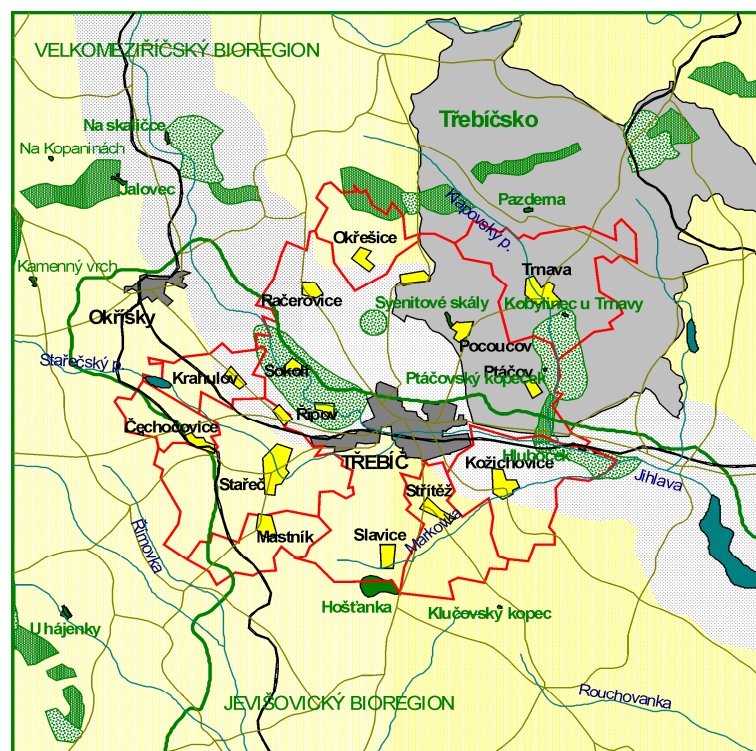
Ovzduší

Zásadní problémy s ovzduším v mikroregionu nejsou, je to způsobeno hlavně plynofikací, díky které bylo sníženo množství spalovaných tuhých paliv pro vytápění. Problémem jsou však výfukové plyny z dopravních prostředků a možnost výskytu přízemního ozónu ve městě Třebíč. (22)

Chráněná území

V oblasti mikroregionu se nenachází žádný národní park ani chráněná krajinná oblast. Z části do mikroregionu však zasahuje již zmíněný přírodní park Třebíčsko. Park zabírá svojí rozlohou asi 6 200 ha. Nachází se zde také i spousta menších chráněných území, například Hluboček, Ptáčovský kopeček, kde se nachází porosty suchomilné flóry, Kobylínek u Tnavy, který je bohatý na výskyt koniklece velkokvětého, Přírodní rezervace Hošťanka, což je komplex lesních porostů s výrazným zastoupením jedle bělokoré atd. Na území mikroregionu se nachází také 11 lokalit s památnými stromy. (36)

Obrázek č. 2 Ochrana přírody na území mikroregionu Třebíčsko

■ Vodní plochy
— Vodní toky
— Silniční síť

Zdroj: www.trebic.cz

Ekonomická situace mikroregionu

Tabulka č. 12

Rozpočty města Třebíč včetně čerpání a splátek úvěrových zdrojů v jednotlivých letech (v tis. Kč)						
	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Příjmy obce celkem	356 352	611 580	653 913	824 126	817 659	589 081
Opakující se příjmy	278 464	503 049	553 714	691 652	732 003	506 009
Mimořádné příjmy	77 888	108 531	100 199	132 474	85 656	83 072
Výdaje obce celkem	389 335	632 602	648 544	823 001	808 965	619 081
Neinvestiční výdaje	299 915	484 717	517 207	658 382	670 428	467 100
Dluhová služba	23 950	50 326	20 558	14 524	13 702	7 377
Investiční výdaje	89 419	147 885	131 337	164 619	138 537	151 981
Provozní výsledek	2 498	68 658	57 065	47 794	75 277	46 287
Celkový dluh	86 612	70 696	52 964	39 980	27 239	43 220

Zdroj: www.trebic.cz

V tabulce č. 12 je patrná rozpočtová situace města Třebíč v průběhu jednotlivých let.

Mikroregion je charakterizován jako průmyslově – zemědělská oblast. Průmysl představuje průmysl strojírenský, textilní, oděvní, dřevozpracující, nábytkářský, jaderná energetika a průmysl potravinářský. Zemědělská činnost je provozována hlavně v okolních obcích města Třebíče. Bohužel vzhledem k vysoké nezaměstnanosti v porovnání s průměrem ČR a nízkým průměrným mzdám patří okres Třebíč mezi hospodářsky slabé regiony. K rozvoji místní ekonomiky však přispěla průmyslová zóna Hrotovická, nacházející se ve městě Třebíč. Významnými zaměstnavateli této oblasti jsou především Jiřina, a. s. – největší výrobce nábytku v České republice, Uniplet Třebíč, a. s. – výrobce elektronických pletacích strojů, I & C Energo, a. s. a ČEZ Energoservis, s. r. o., První brněnská strojírna Třebíč, a. s. – výrobce zařízení pro energetiku a teplárenství, Agstav Třebíč, a. s. – stavební firma a Altreva, s. r. o. zabývající se výrobou oděvů. Ale největším zaměstnavatelem mikroregionu je bezpochyby Jaderná elektrárna Dukovany. (22)

Rozpočtová situace mikroregionu

Tabulka č. 13

Příjem obecního rozpočtu jednotlivých obcí průměrně za rok 2006 a 2007 (v tis. Kč)		
obec	příjem obecního rozpočtu	příjem obecního rozpočtu na 1 obyvatele
Třebíč	2 225 010,93	57,80
Čechočovice	3 948,71	14,05
Kožichovice	6 048,00	16,09
Krahulov	2 448,18	10,42
Mastník	2 372,85	10,10
Okřešice	1 642,39	9,28
Stařeč	14 585,42	8,85
Střítež	6 058,01	12,29
Trnava	12 108,10	20,11

Zdroj: www.trebic.cz

Z tabulky č. 13 je vidět značný rozdíl mezi příjmy města Třebíče a ostatních obcí. Vyšší příjmy do obecního rozpočtu vykazují ještě obce Stařeč a Trnava. Naopak obec

Stařeč má nejnižší příjem obecního rozpočtu na 1 obyvatele, což je způsobeno vyšším počtem obyvatel, než v ostatních obcích venkovského typu.

5.3. Porovnání mikroregionu Třebíčsko s Jihočeským krajem

V Jihočeském kraji žije přibližně 630 063 obyvatel (k 30. 9. 2006), z čehož vyplývá, že tato oblast má nejnižší hustotu osídlení v celé České republice. Krajina je známá řadou rybníků hlavně v oblasti města Třeboň. Kraj leží ve dvou pánvích, a to Českobudějovické a Třeboňské. Okolo se nachází Středočeská pahorkatina, Českomoravská vrchovina, Novohradské hory a také druhé nejvyšší pohoří v Čechách, Šumava, která je chráněnou krajinnou oblastí a zároveň národním parkem. (31)

Na území Jihočeského kraje se nachází také množství historických památek. Významnou památkou je centrum Českého Krumlova, které bylo zapsáno na Seznam světového dědictví UNESCO. V seznamu UNESCO se nachází i další oblast kraje, a to Holašovice, které jsou vesnickou památkovou rezervací. Pro oblast je také typická řada hradů a zámků, například zámek v Hluboké nad Vltavou, zámek Červená Lhota, zámek v Českém Krumlově, zámek v Jindřichově Hradci a tak dále. Velice významný přínos pro kraj má pracoviště Akademie věd České republiky, jejíž ústavy se zaměřují zejména na biologické a ekologické obory. Vědecká práce je také součástí aktivit Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. (32)

Jak mikroregion Třebíčsko tak i Jihočeský kraj se nachází v turisticky atraktivní krajině. Výhodou Jihočeského kraje je však oblast Třeboňských rybníků, která je turisty velmi oblíbená, ale také chráněné přírodní území Šumava, které umožňuje provozovat v zimní sezóně řadu aktivit. Tyto bohužel mikroregion Třebíčsko postrádá a musí se spoléhat pouze na lyžařské vleky v okolních obcích, které však nemohou konkurovat horským oblastem Šumavy.

Další výhodou Jihočeského kraje je jistě hojné zastoupení vysokých škol v oblasti, například Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích nebo Vysoká škola evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích. V mikroregionu Třebíčsko se nachází pouze jedna vysoká škola, a to Západomoravská vysoká škola Třebíč,

kteřá byla založena v roce 2003, bohužel však ještě nemá takovou tradici a dobré jméno jako Jihočeská univerzita.

Památky jsou jak v mikroregionu Třebíčsko, tak i v Jihočeském kraji turisticky velmi atraktivní a také mají obě oblasti památky, které jsou zapsány na Seznam světového dědictví UNESCO. Jediné, co by mohlo mikroregionu Třebíčsko scházet, jsou hrady a zámky, kterých je v Jihočeském kraji velké množství. V Třebíči se nachází pouze jeden zámek, který je zřizovaný jako muzeum se stálou expozicí lidového umění Podhorácka, třebíčských betlémů, moravských vltavínů, histore Třebíčska a podobně.

K výhodám, které nemůžeme Jihočeskému kraji upřít je také ekonomický stav oblasti, kdy kraj dosahuje nižší nezaměstnanosti než mikroregion Třebíčsko, pro obyvatelstvo Jihočeského kraje je tedy poptávka po práci častěji uspokojena. K 31. 12. 2006 měl totiž Jihočeský kraj míru nezaměstnanosti pouhých 5,1 %, zatímco v mikroregionu Třebíčsko se v roce 2006 nezaměstnanost pohybovala okolo 11 %. V současné době ekonomické krize se však situace nepatrně změnila, a tak i obyvatelé Jihočeského kraje mohou mít problémy s hledáním pracovních míst.

(31)

5.4. Nabídka komerčních služeb v mikroregionu

Jak již bylo řečeno, největší nabídka komerčních služeb se nachází ve městě Třebíč. Zastoupeny tu jsou všechny typy komerčních služeb. Je tu tedy řada maloobchodních jednotek nabízejících širokou škálu spotřebního zboží. Služby cestovního ruchu jsou zastoupeny ubytovacími a stravovacími službami, velkým množstvím cestovních kanceláří a cestovních agentur, například CK Ahoj, CK Čedok, CK Voma, CK Azzurro, CA Adriatic tour atd., kulturní a sportovní zařízení jsou zastoupena kinem, divadlem, sportovními stadiony a plaveckými bazény. V neposlední řadě tu nalezneme také tři informační a turistická centra (v Malovaném domě, v Bazilice sv. Prokopa a v Zadní synagoze). Ostatní služby jako kadeřnictví, kosmetika, masáže, či opravárenské služby jsou v Třebíči téměř na každém rohu.

V ostatních obcích již bohužel taková nabídka komerčních služeb není. V obci Čechočovice to je jedna prodejna smíšeného zboží a pohostinství „U Sokola“.

V Kozichovicích je to jedno pohostinství „Na Kovárně“ a z osobních služeb masáže. V Krahulově můžeme navštívit pohostinství „U Krejčů či U Svobodů“, nakoupíme v malé maloobchodní jednotce a automobil si necháme opravit v místní opravně motorových vozidel. V Okřešicích nalezneme jedno pohostinství. V obci Stařeč je nabídka komerčních služeb o něco příznivější než v ostatních obcích venkovského typu, například autobazar, cukrárna, čerpací stanice, drogerie, kadeřnictví, hostinec „U Blažků“ a další restaurační zařízení, kosmetika, oprava obuvi, odtahová služba, nákladní autooprava, několik prodejen s potravinami, textil, čistírna a mnoho dalších. V obci Střítež je to třeba hospoda „U Pepouše“ nebo nyní nově ubytování „Dvůr Střítež“, kde kromě ubytování nabízí i možnost sportovního vyžití. V obci Tmava je ubytování zřizováno v Kulturním domě, kde je také možnost pořádat různé výstavy a prodejní akce. Dále zde nalezneme Mini Market FLOP, truhlářství, prodejnu koberců a Dům nábytku. (22, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 33)

5.5. Poptávka po komerčních službách v mikroregionu

Vzhledem k nedostačujícím komerčním službám ve venkovských sídlech mikroregionu Třebíčsko, převyšuje poptávka nabídku po těchto službách. Pouze ve městě Třebíči je nabídka odpovídající poptávce po komerčních službách.

Na druhou stranu jsou již obyvatelé menších obcí zvyklí dojíždět za potřebnými službami do Třebíče, a proto nelze určit, zda by důvěřovali novým a začínajícím podnikatelským subjektům v obci. V Třebíči mají totiž nespočetný výběr zboží a služeb a tito menší podnikatelé by jim nemuseli poskytnout maximální požadované množství služeb pro uspokojení jejich potřeb.

5.6. Profil mikroregionu vzhledem k cestovnímu ruchu dané oblasti

V mikroregionu Třebíčsko se nachází celá řada přírodních a kulturních pamětihodností, které do této oblasti lákají turisty. Tyto však nejsou jedinými lákadly oblasti. Nachází se zde také zařízení pro sportovní či zábavní vyžití a pravidelně jsou

pořádány různé festivaly nebo oslavy na počest města Třebíč. Vzhledem k atraktivnosti města se kapitola bude zabývat výhradně Třebíčí.

První místo, svou důležitostí a návštěvností turisty, zaujímají památky zapsané na Seznam světového dědictví UNESCO, jedná se tedy o Baziliku sv. Prokopa, židovskou čtvrť a židovský hřbitov. Bazilika sv. Prokopa patří ke klenotům evropského stavitelství. Byla vybudována v letech 1240 – 1260 v románsko-gotickém slohu. Do roku 1704 byla využívána výhradně ke světským účelům, po tomto roce ji však Jan Karel v Valdštejna nechal upravit na zámeckou kapli, zasvěcenou svatému Prokopovi. Zvláštní pozornost si zaslouží fresky, které jsou druhé nejstarší na Moravě. Za zmínku také jistě stojí románská rozeta s původní desetidílnou kamennou kružbou. Židovská čtvrť je souborem 123 dochovaných domů. Mezi ně patří i dvě synagogy, budova židovské radnice, rabinátu, chudobinec, nemocnice a dvě školy. Židovská čtvrť je volně přístupná. Návštěvníky provází naučná stezka ve třech jazycích, a to českém, anglickém a německém. V návaznosti na vznik židovského ghetta vzniklo v Třebíči i první židovské pohřebiště, které je jednou z nejvýznamnějších a nejzachovalejších památek svého druhu na Moravě. Na židovském hřbitově se nachází spousta různých náhrobků, které dokumentují svým výtvarným pojetím vývoj židovského náhrobního kamene až do 40. let 20. století. Přístup na tuto památku je volný, je však možno kontaktovat pracovníky informačního turistického centra Zadní synagoga, kteří v případě zájmu poskytnou prohlídku s průvodcem. Mezi ostatní významné památky města Třebíč patří ještě například městská věž či Západosmoravské muzeum Třebíč. Pokud návštěvníci budou chtít kromě památek navštívit i jiné formy vyžití v Třebíči, mohou navštívit například místní divadlo či kino. Pro milovníky sportu je tu také Sportovní areál Laguna, která svým návštěvníkům nabízí kromě dvou bazénů solární studio, saunu nebo aerobic. Ve městě je také velké množství center, kde si zájemci mohou zahrát tolik oblíbený bowling. Pro odvážné je tu jízda na koni, střelba, cvičná lezecká stěna, lanový areál Pavouk a krytá motokárová dráha. Dále je zde spousta fitness a wellness zařízení, solných jeskyní pro relaxaci nebo možnost bruslení v místním zimním stadionu a spousta dalších sportovních aktivit. Třebíč je velmi známá každoročním pořádáním různých festivalů či oslav. Mezi ty nejvýznamnější patří Třebíčské loutkářské jaro nebo Třebíčský židovský festival. K tradičním městským oslavám patří bezpochyby

středověké slavnosti, neboli slavnosti UNESCO, tyto dvoudenní oslavy zahrnují bohatý kulturní program s řadou koncertů, divadelních představení, žongléry, tanečníky, řemeslníky a prodejci s historickým zbožím, šermířskými souboji a velkým historickým průvodem. Oslava je zakončena monumentálním ohňostrojem. (23)

Město Třebíč je jistě pro turisty i pro místní obyvatele velkým kulturním a společenským lákadlem a cestovní ruch v mikroregionu Třebíčsko je díky městu na velmi dobré úrovni.

Obrázek č. 3

Bazilika sv. Prokopa

Zdroj: www.mkstrebic.cz

Obrázek č. 4

Zadní synagoga

Zdroj: www.mkstrebic.cz

Obrázek č. 5

Židovský hřbitov

Zdroj: www.mkstrebic.cz

5.7. SWOT analýza mikroregionu Třebíčsko

Tabulka č. 14

SWOT analýza z hlediska soudržnosti společenství k 31. 12. 2008	
Silné stránky	Slabé stránky
památky UNESCO	výrazné vymírání některých obcí na periferii
národní kulturní památky	absence propagace jiných památek
městská a vesnická památková zóna	převedení polohových informací o památkách do digitální podoby
Příležitosti	Ohrožení
nalákat mladé rodiny na levnější bydlení	vybydlení historicky obydlených oblastí
podpora výstavby ze strany obce	devastace památek
získání dotací z fondů EU	neodborné zásahy do památkových objektů
vhodné využití památek	přílišná restrikce v oblasti ochrany památek
	komercializace památek nad únosnou mez
	nevhodné umísťování staveb do krajiny a porušování celkového rázu

Zdroj: www.trebic.cz

6. Vymezení předpokladů rozvoje komerčních služeb v mikroregionu Třebíčsko

6.1. Úloha mikroregionu v rozvoji služeb

Hlavním úkolem mikroregionu by měla být podpora existujících služeb v oblasti, snaha o rozvoj služeb, které nejsou dostačující, ale také služeb nových, které by oblast mohly vyzdvihnout.

Služby, které v řadě obcí mikroregionu chybí jsou služby ubytovací. Proto dalším krokem pro rozvoj služeb by měla být větší podpora místních podnikatelských subjektů, a to nejen v oblasti ubytování, ale i v oblasti služeb, které slouží místnímu obyvatelstvu. Patří mezi ně například školní zařízení, zdravotnická a sociální zařízení či různé maloobchodní jednotky.

6.2. Možnosti rozvoje cestovního ruchu

V první řadě je nutné, aby byl mikroregion Třebíčsko dobře propagován. Není však dobré, aby propagační materiály tohoto území byly příliš různorodé. Naopak by měli být co nejvíce obdobné a jednotné, aby potenciální návštěvník oblasti rozpoznal jejich společný motiv, který tuto oblast spojuje. Velice důležité je pro tento účel použít správné logo. Nestačí však pouze mít jenom kvalitní propagační materiály, důležité také je, aby byly propagovány ve správnou dobu a na správném místě, aby se lépe dostaly k potenciálním návštěvníkům. Proto je dobré udělat seznam míst, kde budou tyto materiály nabízeny a také účastnit se na veletrzích, kde bude mikroregion propagován. V rámci tohoto programu by měly společně spolupracovat nejen obce mikroregionu, ale do spolupráce by měly zapojit i ostatní mikroregiony této oblasti a také kraj Vysočina. Důležitá je také existence internetových stránek mikroregionu, která může mnohdy nahradit propagační materiály. Tyto stránky by měly být kvalitní a obsahovat vše důležité o mikroregionu, o jeho kulturních a přírodních památkách, různých akcích a společenském dění. (22)

Velkým lákadlem jsou jak pro turisty, tak pro místní obyvatele, přírodní koupaliště. Jejich současný stav však není příliš dobrý, a to hlavně z důvodu znečištění či zabahnění. Zlepšení této situace by jistě dopomohlo k rozvoji cestovního ruchu v oblasti. Atraktivitu přírodních koupališť lze ještě pozdvihnout různými skluzavkami, skokánky, houpačkami pro děti nebo hřištěm na různé míčové hry. V letní sezóně je situace v mikroregionu pro cestovní ruch příznivá. V zimních měsících však není dostačující. Mikroregion sice nemá typické horské podnebí, ale přesto by měl být nabízen i jako cíl zimních dovolených. Tato atraktivita by byla spíše zaměřena pro místní obyvatele, využít by ji ale mohli i turisté, kteří do oblasti přijeli za jiným účelem. Aby zimní sezóna nebyla závislá pouze na lyžařských vlecích v nedalekých obcích mikroregionu, bylo by dobré rozvíjet další běžecké trati. Toto by jistě pozvedlo vytíženost ubytovacích kapacit. (22)

Velmi důležitou součástí života místních obyvatel, ale i lákadlem pro turisty, je pořádání různých společenských akcí v oblasti mikroregionu. Podpora těchto tradičních akcí a iniciace nových akcí je jeden z prostředků rozvoje cestovního ruchu.

7. Závěr

Mikroregion Třebíčsko se nachází v turisticky atraktivní oblasti a je z ekologického hlediska považován za jednu z nejčistších oblastí České republiky. V mikroregionu Třebíčsko se nachází celá řada přírodních a kulturních pamětihodností, které do této oblasti lákají turisty. Tyto však nejsou jedinými lákadly oblasti. Nachází se zde také zařízení pro sportovní či zábavní vyžití a pravidelně jsou pořádány různé festivaly nebo oslavy na počest města Třebíče.

V mikroregionu Třebíčsko žije celkem (k 31. 12. 2007) 42 540 obyvatel, z toho 14,7 % obyvatelstva je mladších než 14 let, 72,7 % obyvatel je ve věku 15 až 64 let a 12,6 % přesahuje věkovou hranici 65 let. To znamená, že obyvatelům, kteří žijí v mikroregionu Třebíčsko, je nejčastěji od 15 do 64 let.

Nezaměstnanost v mikroregionu se pohybuje okolo 11 %, nižší je však nezaměstnanost u mužů než u žen. Nezaměstnanost v mikroregionu Třebíčsko je v porovnání s krajem Vysočina poměrně stabilní. Většina ekonomicky aktivního obyvatelstva je zaměstnána v sektoru služeb, je to asi 50 % obyvatelstva. Důvodem, proč je tolik obyvatel zaměstnáno ve službách, je zapříčiněno přítomností města Třebíče, která nabízí největší počet pracovních příležitostí v oblasti služeb. K 31. 12. 2007 bylo na území Třebíčska 9381 podnikatelských subjektů, velká většina (8603) jich však působí ve městě Třebíči.

Obce mikroregionu Třebíčsko jsou až na výjimku města Třebíče vybaveny pouze základními maloobchodními jednotkami. Komerční služby jako jsou obchod, prodej a opravy motorových vozidel a spotřebního zboží a pohostinství jsou zastoupeny ve všech obcích, ať už v menší nebo větší míře. Ubytovací zařízení však ve všech obcích není. Nejvíce hotelů, penzionů a dalších ubytoven se nachází v největší obci Třebíči. Ubytovací kapacity dále nalezneme v Trnavě, Starči a Stříteži.

Nedostatečné služby zároveň doprovází nedostatečná otevírací doba. Aby se však služby v obcích mohly více rozvíjet, bylo by zapotřebí více financí, které obcím chybí. Dalším negativním vlivem, který převládá ve vesnických sídlech, je neustálá migrace mladých lidí do měst. Je to většinou z důvodu nedostatečných služeb obce či chybějící kulturní a zábavní vyžití.

V letních měsících do obcí přijíždí turisté a zvyšuje se tak návštěvnost v místních ubytovacích a stravovacích zařízeních. Jedná se však pouze o sezónní výkyvy, které jsou způsobeny tím, že v obcích není žádná možnost vyžití v zimním období. Menší návštěvnost je také dána špatnou dopravní dostupností.

Vzhledem k nedostačujícím komerčním službám ve venkovských sídlech mikroregionu Třebíčsko převyšuje poptávka nabídku po těchto službách. Pouze ve městě Třebíč je nabídka odpovídající poptávce po komerčních službách. Obyvatelé menších obcí jsou však již zvyklí dojíždět za potřebnými službami do Třebíče a proto nelze určit, zda by důvěřovali novým a začínajícím podnikatelským subjektům v obci. V Třebíči mají totiž nespočetný výběr zboží a služeb a tito menší podnikatelé by jim nemuseli poskytnout maximální požadované množství služeb pro uspokojení jejich potřeb.

8. Summary

The microregion Třebíčsko is located in the tourist attractive district and its environment is regarded as one of the cleanest in Czech Republic.

In microregion Třebíčsko there are many natural and historical monuments, which lure many tourist into. Not only this is the advantage of this microregion. There are many other places, which we can visit. There are many facilities available for sport or entertainment and periodically there are many festivals or celebrations in honour of the Třebíč city.

In microregion Třebíčsko there are 42 540 inhabitants. 14,7 percent are younger than 14 years, 72,7 percent are in age between 15 and 64 years and only 12,6 percent are over 65 years old. That means, that almost three-quarter of all inhabitants are in age between 15 and 64 years.

Unemployment is about 11 percent, but it depends on gender. There are more womens without job than mens. In comparison with part of Czech Republic Vysočina the unemployment is quite stable. From all people (which are able to work) about 50 percent works in services. The main reason of this is the presence of Třebíč city. In the end of 2007 there were 9381 businessmen subjects and about 8603 are situated only at Třebíč city.

Many villages are equipped only with basic retail business. Accommodation facilities aren't in every city or village. Accommodation services are mostly located in Třebíč city. Instead of the city Třebíč there are some others important cities with accommodation services. It is the city Tmava, Stařeč and Střítěž.

The problem with deficient services go with deficient open hours. The cities don't have money, which are necessary to improve and develop services. Another problem is migration of young people away from villages and small cities. It is because of bad services and missing facilities for entertainment.

In summer time there are many incoming tourists, which is good for accommodation and restaurant facilities. But this is only during summer time. In the winter time there is nothing attractive for tourist. Less visitors is caused of bad transportation availability.

With regard to deficient commercial services in the countryside of microregion Třebíčsko there is bigger demand than offer. Only in city Třebíč is demand same as offer. People are used to go to city Třebíč if they need some services. And there is no guarantee that people will trust to new businessmen in small villages. These new businessmen cannot reach the same level as businessmen in the city Třebíč. People will not trust them and will be still going to Třebíč city for services.

9. Použitá literatura

- 1) HASMAN, M., ŘÍHA, J., ŠITTLER, E., DVOŘÁK, V. *Cestovní ruch v České republice: Problémy a možnosti jejich řešení*. Tábor: ZF JU, Katedra CR v Táboře, 2003 334 s. ISBN 80-7040-618-6
- 2) HESKOVÁ, M. a kol. *Kooperace II*. Praha: Profess Consulting, 2006. 91 s. ISBN 978-80-7259-054-4
- 3) HORÁKOVÁ, H. *Strategický marketing*. Praha: Grada Publishing, 2003. 204 s. ISBN 80-247-0447-1
- 4) HORNER, S., SWARBROOKE, J. *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času*. Praha: Grada Publishing, 2003. 488 s. ISBN 80-247-0202-9
- 5) KOTLER, P. *Marketing management*. Praha: Grada Publishing, 2001. ISBN 80-247-0016-6
- 6) MAIER, K., ČTYŘOKÝ, J. *Ekonomika územního rozvoje*. Praha: Grada Publishing, 2000. ISBN 80-7169644-7
- 7) ORIEŠKA, J. *Technika služeb: Cestovní ruch*. Praha: IDEA SERVIS, konsorcium, 1999. 244 s. ISBN 80-85970-27-9
- 8) PALÁTKOVÁ, M. *Marketingová strategie destinace cestovního ruchu*. Praha: Grada Publishing, 2006. 224 s. ISBN 80-247-1014-5
- 9) PÁSKOVÁ, M., ZELENKA, J. *Cestovní ruch: Výkladový slovník*. Česká republika: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2002. 448 s.
- 10) PRAŽSKÁ, L., JINDRA, J. *Obchodní podnikání: Retail management*. Praha: Management Press, 2002. 874 s. ISBN 80-7261-059-7
- 11) REKTOŘÍK, J., ŠELEKOVSKÝ, J. a kol. *Strategie rozvoje měst, obcí, regionů a jejich organizací*. Brno: Masarykova univerzita, 1999. ISBN 80-210-2126-8

- 12) RYS, R. *Samospráva: Pojem mikroregion. Časopis Veřejná správa*. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2006. ročník 9, číslo 43, s. 29. ISBN 1213-6581
- 13) VAŠTÍKOVÁ, M. *Marketing služeb – efektivně a moderně*. Praha: Grada Publishing, 2001. ISBN 978-80-247-2721-9
- 14) VLK, J. a kol. *Metodická příručka pro zpracování strategických rozvojových dokumentů mikroregionů*. Brno: Ústav územního rozvoje, 2004.
- 15) VOJTKO, V. *Marketingový výzkum v kognitivních mapách*. Zeleneč: Profess Consulting, 2008. 95 s. ISBN 978-80-7259-060-5

Internetové zdroje:

- 16) <http://www.ma21.cz>, 20. 2. 2009
- 17) http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/feder/index_cz.htm, 20. 2. 2009
- 18) <http://www.mmr.cz>, 10. 3. 2009
- 19) <http://www.dhv.cz/regstrat/>, 10. 3. 2009
- 20) <http://www.czso.cz>, 15. 3. 2009
- 21) <http://www.risy.cz>, 16. 3. 2009
- 22) <http://www.trebic.cz>, 24. 3. 2009
- 23) <http://www.mkstrebic.cz>, 28. 3. 2009
- 24) <http://portal.mpsv.cz>, 28. 3. 2009
- 25) <http://www.cechocovice.cz>, 29. 3. 2009
- 26) <http://www.kozichovice.cz>, 29. 3. 2009
- 27) <http://www.stritez.eu>, 29. 3. 2009
- 28) <http://www.obec-okresice.cz>, 29. 3. 2009

- 29) <http://www.mestys-starec.eu>, 29. 3. 2009
- 30) <http://www.trnava-trebic.estranky.cz>, 29. 3. 2009
- 31) <http://www.kraj-jihocesky.cz>, 30. 3. 2009
- 32) <http://www.jihocesky-kraj.cz>, 30. 3. 2009
- 33) <http://www.obecni-urad.net>, 30. 3. 2009
- 34) <http://www.hrady.cz>, 30. 3. 2009

Příručky:

- 35) Odbor životního prostředí Městského úřadu Třebíč. *Praktický rádce: Jak chránit životní prostředí v Třebíči*, Třebíč: APAGE, v. o. s., 33 s.
- 36) Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. *Chráněná území ČR Jihlavsko: Okres Třebíč*, 324 s.

10. Seznam grafů, tabulek a obrázků

Seznam grafů

Graf č. 1: Četnosti jednotlivých druhů služeb

Graf č. 2: Hodnocení cenové úrovně podniků ve srovnání s konkurencí

Graf č. 3: Přizpůsobení nabídky turistům

Graf č. 4: Co láká turisty do mikroregionu Třebíčsko?

Graf č. 5: Zapojení do organizované formy spolupráce

Graf č. 6: Důvod pro neúčast v žádné formě spolupráce

Graf č. 7: Podnikáte pouze v rámci tohoto mikroregionu?

Graf č. 8: Počet zaměstnanců

Graf č. 9: Spokojenost se ziskovostí podniku

Graf č. 10: Tržby za předcházející hospodářský rok

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Věková struktura obyvatel mikroregionu Třebíčsko k 31. 12. 2007

Tabulka č. 2: Počet podnikatelských subjektů v mikroregionu Třebíčsko k 31. 12. 2007

Tabulka č. 3: Nezaměstnanost v mikroregionu Třebíčsko podle obcí za rok 2006 (v %)

Tabulka č. 4: Míra nezaměstnanosti v jednotlivých letech (v %)

Tabulka č. 5: Podíl turistů na počtu zákazníků (v %)

Tabulka č. 6: Základní charakteristika obcí mikroregionu Třebíčsko k 30. 6. 2008

Tabulka č. 7: Podíl základních věkových kategorií (v %) v jednotlivých letech

Tabulka č. 8: Domovní a bytový fond mikroregionu k 1. 3. 2001

Tabulka č. 9: Školní zařízení v mikroregionu Třebíčsko k 1. 3. 2001

Tabulka č. 10: Ubytovací a stravovací možnosti v mikroregionu Třebíčsko

Tabulka č. 11: Výměra zemědělské půdy k 31. 12. 2007 (v ha)

Tabulka č. 12: Rozpočty města Třebíče včetně čerpání a splátek úvěrových zdrojů
v jednotlivých letech (v tis. Kč)

Tabulka č. 13: Příjem obecního rozpočtu jednotlivých obcí průměrně za rok 2006
a 2007 (v tis. Kč)

Tabulka č. 14: SWOT analýza z hlediska soudržnosti společenství k 31. 12. 2008

Seznam obrázků

Obrázek č. 1: Mapa mikroregionu Třebíčsko

Obrázek č. 2: Ochrana přírody na území mikroregionu Třebíčsko

Obrázek č. 3: Bazilika sv. Prokopa

Obrázek č. 4: Zadní synagoga

Obrázek č. 5: Židovský hřbitov

11. Přílohy

Příloha č. 1 - Přehled sekcí a oddílů CZ-NACE

Sekce	Oddíl a název
A	ZEMĚDĚLSTVÍ, LESNICTVÍ A RYBÁŘSTVÍ
	01 Rostlinná a živočišná výroba, myslivost a související činnosti
	02 Lesnictví a těžba dřeva
	03 Rybolov a akvakultura
B	TĚŽBA A DOBÝVÁNÍ
	05 Těžba a úprava černého a hnědého uhlí
	06 Těžba ropy a zemního plynu
	07 Těžba a úprava rud
	08 Ostatní těžba a dobývání
	09 Podpůrné činnosti při těžbě
C	ZPRACOVATELSKÝ PRŮMYSL
	10 Výroba potravinářských výrobků
	11 Výroba nápojů
	12 Výroba tabákových výrobků
	13 Výroba textilií
	14 Výroba oděvů
	15 Výroba usní a souvisejících výrobků
	16 Zpracování dřeva, výroba dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků, kromě nábytku
	17 Výroba papíru a výrobků z papíru
	18 Tisk a rozmnožování nahraných nosičů
	19 Výroba koksu a rafinovaných ropných produktů
	20 Výroba chemických látek a chemických přípravků
	21 Výroba základních farmaceutických výrobků a farmaceutických přípravků
	22 Výroba pryžových a plastových výrobků
	23 Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků
	24 Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárnictví
	25 Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení
	26 Výroba počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení
	27 Výroba elektrických zařízení
	28 Výroba strojů a zařízení j. n.
	29 Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů
	30 Výroba ostatních dopravních prostředků a zařízení
	31 Výroba nábytku

	32 Ostatní zpracovatelský průmysl
	33 Opravy a instalace strojů a zařízení
D	VÝROBA A ROZVOD ELEKTŘINY, PLYNU, TEPLA A KLIMATIZOVANÉHO VZDUCHU
	35 Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu
E	ZÁSOBOVÁNÍ VODOU; ČINNOSTI SOUVISEJÍCÍ S ODPADNÍMI VODAMI, ODPADY A SANACEMI
	36 Shromažďování, úprava a rozvod vody
	37 Činnosti související s odpadními vodami
	38 Shromažďování, sběr a odstraňování odpadů, úprava odpadů k dalšímu využití
	39 Sanace a jiné činnosti související s odpady
F	STAVEBNICTVÍ
	41 Výstavba budov
	42 Inženýrské stavitelství
	43 Specializované stavební činnosti
G	VELKOOBCHOD A MALOOBCHOD; OPRAVY A ÚDRŽBA MOTOROVÝCH VOZIDEL
	45 Velkoobchod, maloobchod a opravy motorových vozidel
	46 Velkoobchod, kromě motorových vozidel
	47 Maloobchod, kromě motorových vozidel
H	DOPRAVA A SKLADOVÁNÍ
	49 Pozemní a potrubní doprava
	50 Vodní doprava
	51 Letecká doprava
	52 Skladování a vedlejší činnosti v dopravě
	53 Poštovní a kurýrní činnosti
I	UBYTOVÁNÍ, STRAVOVÁNÍ A POHOSTINSTVÍ
	55 Ubytování
	56 Stravování a pohostinství
J	INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ ČINNOSTI
	58 Vydavatelské činnosti
	59 Činnosti v oblasti filmů, videozáznamů a televizních programů, pořizování zvukových nahrávek a hudební vydavatelské činnosti
	60 Tvorba programů a vysílání
	61 Telekomunikační činnosti
	62 Činnosti v oblasti informačních technologií

	63 Informační činnosti
K	PENĚŽNICTVÍ A POJIŠŤOVNICTVÍ
	64 Finanční zprostředkování, kromě pojišťovnictví a penzijního financování
	65 Pojištění, zajištění a penzijní financování, kromě povinného sociálního zabezpečení
	66 Ostatní finanční činnosti
L	ČINNOSTI V OBLASTI NEMOVITOSTÍ
	68 Činnosti v oblasti nemovitostí
M	PROFESNÍ, VĚDECKÉ A TECHNICKÉ ČINNOSTI
	69 Právní a účetnické činnosti
	70 Činnosti vedení podniků; poradenství v oblasti řízení
	71 Architektonické a inženýrské činnosti; technické zkoušky a analýzy
	72 Výzkum a vývoj
	73 Reklama a průzkum trhu
	74 Ostatní profesní, vědecké a technické činnosti
	75 Veterinární činnosti
N	ADMINISTRATIVNÍ A PODPŮRNÉ ČINNOSTI
	77 Činnosti v oblasti pronájmu a operativního leasingu
	78 Činnosti související se zaměstnáním
	79 Činnosti cestovních agentur, kanceláří a jiné rezervační a související činnosti
	80 Bezpečnostní a pátrací činnosti
	81 Činnosti související se stavbami a úpravou krajiny
	82 Administrativní, kancelářské a jiné podpůrné činnosti pro podnikání
O	VEŘEJNÁ SPRÁVA A OBRANA; POVINNÉ SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ
	84 Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení
P	VZDĚLÁVÁNÍ
	85 Vzdělávání
Q	ZDRAVOTNÍ A SOCIÁLNÍ PÉČE
	86 Zdravotní péče
	87 Pobytové služby sociální péče
	88 Ambulantní nebo terénní sociální služby
R	KULTURNÍ, ZÁBAVNÍ A REKREAČNÍ ČINNOSTI

	90 Tvůrčí, umělecké a zábavní činnosti
	91 Činnosti knihoven, archivů, muzeí a jiných kulturních zařízení
	92 Činnosti heren, kasin a sázkových kanceláří
	93 Sportovní, zábavní a rekreační činnosti
S	OSTATNÍ ČINNOSTI
	94 Činnosti organizací sdružujících osoby za účelem prosazování společných zájmů
	95 Opravy počítačů a výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost
	96 Poskytování ostatních osobních služeb
T	ČINNOSTI DOMÁCNOSTÍ JAKO ZAMĚSTNAVATELŮ; ČINNOSTI DOMÁCNOSTÍ PRODUKUJÍCÍCH BLÍŽE NEURČENÉ VÝROBKY A SLUŽBY PRO VLASTNÍ POTŘEBU
	97 Činnosti domácností jako zaměstnavatelů domácího personálu
	98 Činnosti domácností produkujících blíže neurčené výrobky a služby pro vlastní potřebu
U	ČINNOSTI EXTERITORIÁLNÍCH ORGANIZACÍ A ORGÁNŮ
	99 Činnosti exteritoriálních organizací a orgánů

Zdroj: www.czso.cz

Dotazník – podnikatelské subjekty poskytující komerční služby

Dobrý den, jmenuji se ..., jsem studentem/kou Ekonomické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a zpracovávám svou bakalářskou práci na téma „Předpoklady rozvoje komerčních služeb ve vybrané oblasti – ...“.

V rámci této práce provádím u podnikatelů v této oblasti výzkum jejich stavu, kapacitách a konkurenceschopnosti. Výsledky by měly pomoci při přípravě specifických nástrojů podpory, například ze strany samosprávy a dalších institucí a organizací, především na úrovni mikroregionu.

Všechny Vámi uvedené informace slouží pouze pro statistické účely, budou zpracovány anonymně a nebudou jednotlivě uveřejněny. Celkově bude vyplnění trvat maximálně 15 minut. Jakékoliv dotazy a připomínky můžete směřovat na následující kontaktní osobu: Ing. Viktor Vojtko, katedra obchodu a cestovního ruchu, Ekonomická fakulta, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Studentská 13, 370 05 České Budějovice. E-mail vojtko@ef.jcu.cz, tel. 387 772 696, mobil 777 133 485.

1. Jaké služby svým zákazníkům poskytujete? *(lze více možností, není-li uvedeno jinak, pokračujte otázkou 6)*

- ☐ Maloobchodní (prodej zboží konečným spotřebitelům)
- ☐ Ubytování *(pokračujte otázkou 2)*
- ☐ Stravování *(pokračujte otázkou 4)*
- ☐ Osobní služby (např. kadeřnictví, pedikúra), které _____
- ☐ Opravárenské služby
- ☐ Kulturní
- ☐ Sportovní
- ☐ Jiné, upřesněte _____

2. Jaký typ ubytování nabízíte?

- ☐ Kemp
- ☐ Chaty a chalupy, v soukromí
- ☐ Turistická ubytovna
- ☐ Hotel
- ☐ Hotel garni
- ☐ Motel
- ☐ Botel
- ☐ Penzion
- ☐ Jiné, upřesněte _____

3. Kolik lůžek/míst nabízíte? *(pokračujte otázkou č. 5)* _____

4. Jakou formu stravování nabízíte?

- ☐ Restaurace
- ☐ Pohostinství
- ☐ Motořest
- ☐ Samoobslužná restaurace
- ☐ Bufet
- ☐ Bistro (fast-food)
- ☐ Občerstvení, kiosek
- ☐ Denní bar (gril bar, pizzerie, snack bar)
- ☐ Noční bar (noční klub, varieté, dancing)
- ☐ Vinárna
- ☐ Kavárna a cukrárna
- ☐ Hostinec a pivnice
- ☐ Jiné, upřesněte _____

5. Jak byste ohodnotili celkové využití svých kapacit během jednotlivých čtvrtletí?

Leden – Březen:	☐ Nedostatečné	☐ Dostatečné	☐ Maximální
Duben – Červen:	☐ Nedostatečné	☐ Dostatečné	☐ Maximální
Červenec – Září:	☐ Nedostatečné	☐ Dostatečné	☐ Maximální
Říjen – Prosinec:	☐ Nedostatečné	☐ Dostatečné	☐ Maximální

6. Jak byste ohodnotili cenovou úroveň vašich služeb ve srovnání s konkurencí?

- ☐ Nízká ☐ Spíše nízká ☐ Střední ☐ Spíše vyšší ☐ Vyšší

7. Jaký je podíl turistů mezi vašimi zákazníky? _____ %

8. Je mezi nimi významný podíl turistů ze zahraničí? ☐ Ne ☐ Ano

9. Přizpůsobujete svou nabídku turistům?

- ☐ Ne, vůbec ☐ Ano, částečně ☐ Ano, významně

10. Co podle vás nejvíce láká turisty do vaší oblasti?

- ☐ Příroda
- ☐ Památky
- ☐ Kulturní akce
- ☐ Sportovní vyžití
- ☐ Jiné, upřesněte _____

11. Měl by podle vašeho názoru někdo podporovat další příliv turistů do vaší oblasti?

- ☐ Ne ☐ Ano, především obce a kraj ☐ Ano, především podnikatelé

12. Jste zapojeni do nějaké organizované formy spolupráce, např. destinačního managementu, nákupní aliance, přípravy společných marketingových balíčků apod.?

- ☐ Ne, vůbec ☐ Ano, uveďte prosím detaily (*pokračujte otázkou 14*)

13. Jaký je důvod, že se žádné organizované formy spolupráce neúčastníte?
(*pokračujte otázkou 15*)

- ☐ Nevím, zda existuje ☐ Nemám k ní důvěru ☐ Nevidím přínosy pro svůj podnik

14. Jak hodnotíte přínosy uvedených forem spolupráce?

- ☐ Záporné ☐ Nulové ☐ Pozitivní ☐ Velmi pozitivní

15. Podnikáte pouze v rámci tohoto mikroregionu?

- ☐ Ano
☐ Ne, sídlo mám zde, ale podnikám i jinde
☐ Ne, podnikám zde, ale sídlo mám jinde

16. Pracují ve vašem podniku i další členové vaší rodiny?

- ☐ Ne ☐ Ano, spolu s dalšími zaměstnanci ☐ Ano, pouze členové rodiny

17. Kolik máte zaměstnanců?

- ☐ 0 (*pokračujte otázkou 18*) ☐ 1 až 5 ☐ 6 až 10 ☐ 11 až 20 ☐ Více jak 20

18. Jaká je platová úroveň vašich zaměstnanců oproti běžným platům?

- ☐ Nižší ☐ Obdobná ☐ Vyšší

19. Jak jste spokojeni se ziskovostí svého podniku?

- ☐ Velmi nespokojen/a
☐ Spíše nespokojen/a
☐ Ani spokojen/a, ani nespokojen/a
☐ Spíše spokojen/a
☐ Velmi spokojen/a

20. Vaše tržby za loňský hospodářský rok byly přibližně:

- ☐ méně než 1 milion Kč
- ☐ 1 až 5 milionů Kč
- ☐ 5 až 10 milionů Kč
- ☐ 10 až 20 milionů Kč
- ☐ více než 20 milionů Kč

Děkujeme za vyplnění dotazníku.

21. Umístění provozovny (obec)
